Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Turgenev, Ivan.; Turgenjew.
Titel | Title:	Stævnemødet
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : Universalforlaget, [1910]
Fysiske størrelse | Physical extent:	80 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

PRIS: Kr. 1,25.

Stævnemødet

SKIZZER

AF

TURGENJEW

KØBENHAVN
UNIVERSALFORLAGET

58-910

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°
1 1 58 0 8 14471 4

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130023474841

Turgenjew

Stævnemødet

KØBENHAVN

UNIVERSALFORLAGET

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

F. A. GETZLER & SØNNERS BOGTR., KBHVN.

I.

BURMISTEREN.

Omtrent femten Werster fra mit Gods lever en Bekendt af mig, en ung Godsejer og Gardeofficer à la suite, Arkadi Pawlitsch Penotschkin. Af Vildt er der Overflødighed paa hans Ejendom, Gaarden er bygget efter en fransk Arkitekts Plan, hans Tjenerskab er klædt paa Engelsk, de Middagsgilder, han giver, er udmærkede, sine Gæster modtager han med den største Forekommenhed, og dog er det ikke videre behageligt at besøge ham. Han er en forstandig Mand, har nydt en omhyggelig Opdragelse, har tjent, er bleven afslebet i de højere Kredse og driver nu Landvæsenet med særdeles Held. Arkadi Pawlitsch er, for at bruge hans egne Ord, streng, men retfærdig; han sørger for sine Undergivnes Vel og straffer dem — naturligvis kun til deres bedste. „Man maa behandle dem som Børn," siger han i saadanne Tilfælde; ‚det er kun deres naturlige Raahed, mon cher, il faut prendre cela en considération." Men naar en saakaldet sørgelig Nødvendighed indtræffer, undgaar han alle heftige og voldsomme Bevægelser og løfter ikke engang Stemmen over det almindelige; han knipser som oftest kun med Haanden, idet han rolig siger: „Jeg har dog bedt Dig saa meget, min Kære," eller: „Hvad gaar der af Dig, min Ven? besind Dig dog!" hvorved han altid plejer at presse Tænderne sammen og trække paa Munden.

Han er ikke stor, men har et meget elegant og smukt Ydre og soignerer i Særdeleshed sine Hænder og Negle. Hans Læber og Kinder vidner om en blomstrende Sundhed, hans Latter er munter, og hans klare, graa Øjne har et behageligt Udtryk. Han klæder sig smagfuldt og omhyggeligt og forskriver franske Bøger, Kobbere og Aviser; men at læse er just ikke hans Sag, og „den evige Jøde" er han kun med Nød kommen igennem. Kort spiller han mesterlig, og i det hele betragtes han som en af de mest dannede Adelsmænd og en af de misundelsesværdigste Ægteskabskandidater i vort Guvernement. Damerne er i Særdeleshed ude af sig selv over hans Fortrin og priser fremfor Alt hans smukke Manerer. Hans Opførsel er ogsaa upaaklagelig, thi han er forsigtig som en Kat og har fra Ungdommen af aldrig været indviklet i nogen Historie, omendskønt han gerne vil gøre sig gældende, naar der er Lejlighed til det, og nok holder af at bringe et frygtsomt Menneske i Forlegenhed. For stet Selskab har han en afgjort Modbydelighed, thi han frygter for at kompromittere sig; dog er han en Tilhænger af Epikur, naar han er i godt Humør, ihvorvel han ellers ikke er vel stemt mod Filosofien, som han kalder en Fiktiona af germaniske Hoveder, undertiden ogsaa ligefremt noget dumt Tøj. Musiken elsker han ogsaa; naar han spiller Kort, synger han mellem Tænderne, men med Følelse; af Lucia og Sonnambula kan han en hel Del udenad, men han tager altid Tonen for højt. Om Vinteren tager han til Petersborg. I hans Hus hersker der en ualmindelig Orden; hans Kuske vasker ikke blot deres Seletøjer og børster deres Kjoler, men han har en saadan Indflydelse paa dem, at de ogsaa vaske deres Ansigter. Det er vel sandt, at Arkadi Pawlitsch's Tyender se noget triste ud, men hos os i Rusland er det svært at adskille En, der er bedrøvet, fra En, der er søvnig. Arkadi Pawlitsch taler med en blød og

venlig Stemme, og han gør Pauser, som om det morer ham at lade hvert Ord passere gennem hans smukke og stærkt parfumerede Knebelsbart; dertil bruger han mange franske Talemaader, saasom: „Mais c'est impayable! Mais comment donc!" osv.

Med alt det holder jeg ikke meget af at besøge ham, og hvis der ikke var disse fortræffelige Urhøns og Agerhøns paa hans Gods, saa vilde jeg sandsynligvis ganske afbryde Bekendtskabet med ham. Man føler sig greben af en besynderlig Uro i hans Hus. Selv den Comfort, der hersker hos ham, har man ingen Glæde af, og hver Gang den friserede Lakaj i det blaa Livre med Vaabenknapperne træder ind til En om Aftenen, for pligtskyldigst at trække Støvlerne af, saa føler man, hvormeget hellere man, istedetfor denne blege og visne Figur, vilde se en sund, pluskindet og stumpnæset Bondeknøs foran sig, selv om man skulde risikere, at han ikke blot trak Støvlerne af, men tog Benet med det samme.

Trods min Aversion for Arkadi Pawlitsch havde det føjet sig saaledes, at jeg engang var nødt til at overnatte hos ham. Tidlig næste Morgen vilde jeg lade spænde for, men han vilde ikke tillade mig at tage bort, førend jeg havde indtaget en Frokost paa engelsk Maner med ham, i hvilken Anledning han førte mig ind i sit Kabinet. Samtidig med Teen blev der sat Coteletter, blødkogte Æg, Smør, Honning, Ost osv. for os. To Tjenere med rene hvide Handsker forekom hurtig og taust ethvert af vore Ønsker. Vi sade paa en persisk Divan. Arkadi Pawlitsch's Dragt bestod af vide Silke-Pluderbukser, en sort Fløjls Morgenfrakke, en smuk Fesz med blaa Kvast og gule chinesiske Tøfler uden Hæle. Han drak Te, lo, saa paa sine Negle, røg Tobak, stoppede sig Puder under Armene og syntes at være i det bedste Humør af Verden. Efterat han med synligt Velbehag havde taget dygtig til sig af Frokosten, skænkede han sig et

Glas Vin, satte det til Munden og rynkede pludselig Panden.

— Hvorfor er Vinen ikke bleven varmet?" spurgte han en af Tjenerne med en temmelig skærende Stemme.

Denne blev i sin Forlegenhed bleg som et Lig og stod som han var fastnaglet.

— „Jeg spørger Dig blot, min Kære, hvorfor Vinen ikke er varmet?" gentog han rolig, idet han stirrede fast paa ham.

Den stakkels Tjener vred og vendte sig ængstelig, kramme Servietten sammen og sagde ikke et Ord.

Arkadi Pawlitsch rynkede Panden en Smule og saa mørk og tankefuld paa ham. „Pardon, mon cher," henvendte han sig til mig med et behageligt Smil, idet han venskabeligt klappede mig paa Knæet og paany stirrede paa Tjeneren. „Gaa nu din Vej," tilføjede han efter en kort Taushed og ringede med Bordklokken.

En tyk, sorbrændt, sorthaaret Person med en lav Pande traadte ind i Værelset.

— „Sørg for Fedor ... som det sig bør," sagde Arkadi Pawlitsch med halv Stemme og den fuldkomneste Selvbeherskelse.

—„Til Tjeneste," svarede den tykke og gik.

—„Voila, mon cher, les désagréments de la campagne," bemærkede Arkadi Pawlitsch muntert. „Men De vil dog ikke allerede bort? De maa endelig blive her lidt endnu."

— „Nej", svarede jeg, „nu maa jeg afsted."

— „Altid paa Jagt! o, disse Jægere! hvor tager De nu hen?"

— „Fyrretyve Werster herfra, til Ræbowa."

— „Til Ræbowa? Ih min Gud, saa kører jeg med. Ræbowa ligger neppe fem Werster fra mit Gods Schipilowka, og jeg har ikke været der længe; thi jeg har aldrig ret kunnet faa Tid dertil. Det træffer sig jo yderst a propos. I

Dag tager De paa Jagt til Ræbova og kommer om Aftenen til mig. Ce sera charmant! vi ville da soupere med hinanden, og jeg tager min Kok med. De overnatter hos mig. Prægtigt! prægtigt!" (tilføjede han uden at vente paa mit Svar). „C'est arrangé! Hejda Folk! Lad Kaleschen spænde for og det hurtigt. De har vel aldrig været i Schipilowka? Egentlig generer det mig, at jeg maa bede Dem tilbringe Natten i min Burmisters (Borgmesters) Bondehus; men jeg ved jo, at De ingen Pretentioner gør, og at De i Ræbowa ogsaa maatte overnatte i en Lo eller Lade. Altsaa afsted! afsted!" og hermed begyndte han at synge en fransk Romance.

—„De ved formodentlig ikke," vedblev han, „at alle mine Bønder der give mig en bestemt Afgift. Det er en formelig Constitution — skal man sige? forresten betale de mig deres Afgift punktlig. Jeg tilstaar, at jeg hellere havde indført Hoveriet, men der er altfor lidt Land. Jeg undrer mig selv tidt over, hvorledes de komme ud af det; men det bliver jo deres Sag! Jeg har der en dygtig Karl, une forte tête til Burmister. Det er en administrativ Capacitet, det skal De selv faa at se."

Hvad var der at gøre? Istedetfor at tage bort Klokken ni om Morgenen kom vi først afsted Klokken to. Jægere kunne sætte sig ind i min Utaalmodighed. Arkadi Pawlitsch vilde, som han udtrykte sig, gerne have det lidt komfortabelt og tog en saadan Mængde Linned, Madvarer, Klæder, vellugtende Sager, Puder og alle Slags Toilettesager med, at mangen en økonomisk Tysker kunde have haft nok deraf et helt Aar. Ved enhver Ujevnhed paa Vejen holdt han en kort og kraftig Tale til Kusken, hvoraf jeg kunde slutte, at han var en stor Hare. Forresten gik Rejsen yderst heldig, naar jeg undtager, at den Talega, hvori Kokken sad, væltede paa en Bro, og Baghjulet gik ham over Maven. Da Arkadi Pawlitsch bemærkede dette Uheld, blev han alvorlig for

skrækket og befalede straks, at man skulde forhøre sig, om Mandens Hænder og Arme var komne til Skade. Men da der hertil blev svaret nej, beroligede han sig øjeblikkelig.

Vi kørte i samme Vogn, og henimod Rejsens Slutning kedede jeg mig grueligt, saa meget mere som min Rejsekammerat i det første Par Timer havde opbrugt al sin Vid og nu endogsaa begyndte at liberalisere. Endelig naaede vi, ikke Ræbowa, men Schipilowka — det syntes underlig nok at have føjet sig saa'edes! Den Dag kom jeg altsaa ikke til at jage, men jeg væbnede mig med Standhaftighed og hengav mig i min Skæbne.

Kokken var ankommen nogle Minutter tidligere og syntes allerede at have truffet Foranstaltninger til behørig at melde os, thi lige ved Indkørslen til Landsbyen kom Sognefogden (en Søn af Burmisteren) en opløben Bondeknøs, der næsten holdt sine fire A'en, os imøde tilhest, med b'ottet Hoved og i sin nyeste Kittel.

— „Men hvor er Soffrou.“ spurgte Arkadi Pawlitsch ham.

Sognefogden sprang først af Hesten, gjorde derpaa et Buk for sin Herre og sagde:

— „God Dag, kære Herr Arkadi Pawlitsch!“

Derpaa løftede han Hovedet, rystede Haaret tilside og meldte, at Soffrou var kørt til Petrow, men at man straks havde sendt Bud efter ham.

— „Saa følg os,“ svarede Arkadi Pawlitsch.

Sognefogden trak høfligt sin K'eppert til Side, væltede sig op paa den og red nu med Huen i Haanden i kort Trav efter Kaleschen. Vi kørte igennem Landsbyen og mødte nogle Børn i tomme Telegaer; de kom fra Tærskeloen og sang skingrende, idet de slog Takt med Benene i Luften. Men da de bleve vor Kalesche og Sognefogden

var, forstummede de øjeblikkelig, rev Huen af og rejste sig op, som om de ventede paa en Befaling. Arkadi Pawlitsch hilste naadig. Snart var hele Landsbyen alarmeret. Fruentimmer i tærnede Skørter jog Hundene af Vejen; en lam Olding med et Skæg, der begyndte tæt under Øjnene, rev sin Hest, der kun halv var bleven vandet, bort fra Brønden, puffede den i Siden, Gud ved hvorfor, og gjorde derpaa først sit Skrabud. Drenge i lange Skjørter løb hylende ind i Hytterne; endogsaa Hønsene fik Hastværk og fløi ind igennem Portene; kun en forvoven Hane med et sort Bryst, der lignede en Atlaskes Vest, viste Lyst til at holde Stand og begyndte paa at gale; men ogsaa den blev pludselig forlegen og løb bort.

Burmisterens Hus stod noget adskilt fra de andres midt i en tæt, grøn Hampemark. Vi holdt udenfor Porten. Hr. Penotschkin rejste sig, kastede malerisk sin Kappe af Skulderen, steg ud af Vognen og saa sig huldsaligt omkring. Burmisterens Kone kom os med dybe Hilsener i Møde og kyssede sin Herre paa Haanden. Arkadi Pawlitsch lod hende gerne kysse den, saa meget hun vilde, og traadte ind af Døren. I en mørk Krog i Forstuen stod Sognefogdens Kone og nejede ogsaa, men at kysse paa Haanden understod hun sig ikke.

I den saakaldte kolde Stue — tilhøjre for Forstuen havde et Par andre Fruentimmer travlt med at bringe al Slags Skramleri ud af Stuen: tomme Trækander, stive Faareskindspelse, fedtede Potter og en Vugge med en Hob Laser i og et Svøbelsesbarn. Arkadi Pawlitsch viste dem ud af Døren og satte sig paa en Bænk under Helgenbillederne. Kuskene begyndte at bære Kister, Kasser og andre Bekvemmeligheder ind i Stuen, idet de gjorde sig al Umage for at dæmpe Larmen af deres svære Støvler.

Imidlertid udspurgte Arkadi Pawlitsch Sognefogeden om

Høsten, Sæden og andre Landvæsensgenstande. Sognefogeden svarede tilfredsstillende, dog langtfra ikke bestemt og utvungent, men omtrent som naar man med frosne Fingre gør Forsøg paa at knappe sin Kjole. Han stod ved Døren, saa sig omkring hvert Øjeblik og gik af Vejen for at gøre Plads for den flinke og geskæftige Tjener. Paa en Gang hørte man Rumlen af en Vogn, der straks efter holdt stille udenfor Døren; Burmisteren traadte ind.

Denne „administrative Kapacitet" var ikke synderlig høj, men bredskuldret og firskaaren; han havde graa Haar, en rød Næse, smalle, blaa Øjne og et vifteformet Skæg. Her kan vi lejlighedsvis bemærke, hvorledes det, saalænge der har været et Rusland, er aldeles eksempelløst, at en Mand er bleven rig eller velhavende, uden at han tillige har faaet sig et stadseligt Skæg, og mangen en, som man hela sit Liv igennem har set med et tyndt og kileformet lille Skæg, faar pludselig en hel Helgenglorie af Hageskæg om Ansigtet.

Burmisteren havde sandsynligvis stukket paa Flasken i Petrow, thi hans Ansigt var betydelig opdunstet, og han lugtede ikke lidet af Brændevin.

„Ak, De vor allernaadigste Herre. De vor velsignede Velgører!" raabte han i en slæbende Tone og med en saadan Rørelse i alle Miner, som om han skulde kvæles af Graaden. „Endelig har De engang taget Dem over at beære os! Ræk mig den kære Haand! ræk mig den lille Haand! ræk mig den lille Haand!" føjede han til, idet han allerede spidsede Munden til et Kys.

Arkadi Pawlitsch tilfredsstillede hans Ønske.

„Naa, Ven Soffrou, hvorledes gaar det med Forretningerne her?" spurgte han med en venlig Stemme.

„Ak, De vor velsignede Velgører," svarede Soffrou, „hvorledes skulde Forretningerne andet end gaa godt her?

De er jo vor allernaadigste Herre og vor velsignede Velgører; De har med Deres Ankomst villet bestraale vor Landsby og gøre den lykkelig lige til Graven. — Gud være lovet, Arkadi Pawlitsch! Gud været lovet, alt er i den herligste Stand, takket være Deres Naade." Her tav Soffrou et Øjeblik, saa paa sin Herre, og ligesom igen henreven af sin Følelse (hvortil Rusen ogsaa bidrog sit) bad han anden Gang om Haanden og gylpede endnu værre end før: „Ak, De vor allernaadigste Herre! ak, De vor velsignede Velgører! ak! jeg er næsten ganske forrykt af Glæde og ved ikke ret, om jeg tør tro mine Øjne. Ak, De vor velsignede Velgører!"

Arkadi Pawlitsch tilkastede mig et Blik, smilte og spurgte: „N'est ce pas que c'est touchant?"

„Ak, kære Hr. Arkadi Pawlitsch," vedblev den utrættelige Burmister, „hvor kunde De bære Dem saaledes ad? Har De da, kære Herre, slet ingen Forbarmelse haft med mig, siden De ingen Efterretning har givet mig om Deres naadige Besøg. Hvor vil De tilbringe Deres Nat? Her er jo lutter Smuds og Urenlighed."

„Gør intet til Sagen, Soffron, gør intet til Sagen," svarede smilende Arkadi Pawlitsch; „her er jo ganske godt at være."

„Jo vist, De vor velsignede Velgører! — ja, for hvem er her godt? for en Bonde, for en af os er det godt nok, men De — De vor allernaadigste Herre, De, vor velsignede Velgører! ... Ak tilgiv mig gamle Nar, jeg har næsten tabt min Smule Forstand af Glæde over at se Dem."

Imidlertid blev Aftensmaden sat frem, og Arkadi Pawlitsch begyndte at spise. Soffron jog sin Søn ud af Stuen: „Pak Dig, Du! Du fordærver kun Luften herinde!" sagde han til ham.

„Naa, er Du kommen overens med dine Naboer?“ spurgte Hr. Penotschkin.

„Ja, nu er vi paa det rene, kære Herre, takket være Deres Godhed. For tre Dage siden har vi underskrevet Jordbogen. De Chlinowske gjorde os i Begyndelsen en hel Mængde Fiksfakserier. Snart fordrede de Dit, og snart fordrede de Dat ... Gud ved, hvad de egentlig vilde have; men, kære Herre, de er jo nogle Æsler, ret noget dumt Pak. Jeg har ogsaa, kære Herre, hverken sparet paa Penge eller paa gode Ord, og Nikolai Nikolaitsch har vi stillet tilfreds; jeg har bestandig handlet efter Deres Befaling, kære Herre, og som De naadigst har foreskrevet.“

„Ja, Jegor har underrettet mig derom,“ bemærkede Arkadi Pawlitsch i en vigtig Tone. „I er altsaa nu alle tilfredse?“

Soffron havde kun ventet herpaa.

„Ak, De vor allernaadigste Herre, De vor velsignede Velgører!“ begyndte han nu igen. „Hvis De naadigst vil høre paa mig, saa kan jeg indestaa for, at vi gør ikke andet end bede for Dem, vor velsignede Velgører, baade Dag og Nat. Vi har rigtignok kun lidt Agerland ...“

Penotschkin faldt ham i Talen: „Naa, lad det være godt, Soffron. Jeg ved, at jeg har i Dig en ivrig og tro Tjener. Sig mig, hvorledes staar det sig med Kornet?“

Soffron sukkede dybt: „Naa ja, vor velsignede Velgører, dermed staar det sig ikke just saa synderlig. Men kære Hr. Arkadi Pawlitsch, for en Historie, der er passeret her.“ — Med disse Ord traadte han nærmere hen til sin Herre, bukkede sig ned til ham og kneb det ene Øje til. „Der er blevet fundet et dødt Legeme paa vor Grund.“

„Hvorledes det?“

„Ja, jeg kan selv ikke blive klog derpaa, kære Herre; men det maa vel sagtens være den Onde selv, der har

haft en Finger med i Spillet. Tillykke laa den Døde — rigtignok paa vor Grund — men tæt ved et fremmed Grænseskel. Jeg lod ham altsaa straks bringe over paa den fremmede Grund, medens det endnu gik an, stillede Vagter ud og sagde til vore: Hold Mund! sagde jeg til dem. Kredsopsynsmanden lod jeg da underrette om det; „skal det være Orden?“ sagde jeg til ham og saa trakterede jeg ham med The og glemte heller ikke en lille Foræring. Hvad mener De vel? kære Herre. De fremmede Folk beholdt ham paa Halsen, og det ved De jo nok, at et dødt Legeme... ja, to hundrede Rubler var gaaet med som ingenting“.

Herr Penotschkin lo forskrækket over sin Burmisters Fiffighed og sagde flere Gange til mig, idet han med Hovedet nikkede hen til ham: Quel gaillard! Hæ.

Imidlertid var det blevet fuldkomment mørkt udenfor. Arkadi Pawlitsch lod tage af Bordet og bringe Hø. Tjeneren bredte Lagnerne ud og lagde Hovedpuderne tilrette. Vi lagde os ned. Soffron gik ind i sin Stue, efter at han havde modtaget Ordrer for den næste Dag. Arkadi Pawlitsch pludrede, inden han sov ind, endnu en hel Del om den russiske Bondes herlige Egenskaber og bemærkede tillige for mig, at siden Sofron havde overtaget Forvaltningen af Schipelow, havde Bønderne aldrig været i Restance med en Skilling. Vægteren bankede paa Tavlen. Omsider sov vi ind

Den følgende Dag stod vi temmelig tidlig op. Jeg havde allerede indrettet mig paa at køre til Ræbowa, men Arkadi Pawlitsch ønskede at vise mig sit Gods, og jeg maatte give efter for hans Bønner og blive. Oprigtig talt havde jeg heller intet imod personligt at overbevise mig om Sofrons administrative Kapacitet. Burmisteren lod sig se. Han havde en blaa Kaftan paa med et rødt Skærf om Livet.

Han talte meget mindre end i Gaar, saa sin Herre skarpt og opmærksomt i Øjnene og svarede sammenhængende og forstandigt. Vi gik med ham til Tærskeloen. Soffrons Søn den fire Alen lange Sognefoged, der efter alle Julemærker at dømme var en stor Dumrian, fulgte ogsaa med. Til os sluttede sig endnu Byskriveren Fedosséitsch, en afskediget Soldat med en uhyre Snurbart og et forunderligt Ansigt; han saa ud, som om han for mange Aar siden var bleven yderst forurettet over noget og endnu ikke var kommen sig af sin Forundring.

Vi besaa Tærskeloen, Foldene, Tørrehuset, Vindmøllerne, Laderne, Kostaldene Vintersæden, Hampmarkerne — alt var virkelig i den skønneste Orden, kun Bøndernes bedrøvelige Ansigter vakte nogen Tvivl hos mig. Soffron havde ikke blot sørget for det nyttige, men ogsaa for det behagelige. Han havde beplantet alle Grøfterne med Pil; han havde anlagt smaa Stier fra den ene Høstak til den anden og bestrøet dem med Sand; paa Vindmøllen havde han ladet oprejse en Vejrhane i Skikkelse af en Bjørn med opspilet Gab og rød Tunge. Paa den teglhængte Kostal havde han ladet anbringe en græsk Frontspids og under Frontspidsen en uortografisk Indskrift.

Arkadi Pawlitsch svømmede i Fryd og udviklede for mig paa Fransk Fordelen af at lade Bønderne betale Afgift, medens han dog antog, at Hoveriet var fordelagtigere for Godsejeren.

„...Ja, naar man blot kunde alt, hvad man vilde!“ derpaa begyndte han at give Burmisteren Raad om, hvorledes Kartoflerne skulde plantes, hvorledes Vinterforet for Kvæget skulde behandles osv. Soffron hørte opmærksomt paa sin naadige Herre, fremkom nu og da med en eller anden Indvending, men betitlede ham hverken med „De allernaadigste Herre“ eller „De vor velsignede Velgører“ og vend-

ie bestandig tilbage til den Mening, at der desværre var altfor lidt Land, og at det ikke vilde være uhensigtsmæssigt at tilkøbe sig nogetmere.

„Køb, naar I vil", svarede Arkadi Pawlitsch, „køb kun paa mit Navn — jeg har intet derimod".

Paa disse Ord svarede Soffron intet, men strøg kun sit lange Skæg

„Nu kan vi gøre en lille Ridetur ind i Skoven", bemærkede Herr Penotschkin.

Straks blev Rideheste ført frem til os. I denne indhegnede Skov forefandt vi et forfærdeligt Vildnis, hvorfor Herr Arkadi Pawlitsch roste Soffron særdeles og klappede ham paa Skuldrene. Herr Penotschkin hyldede, hvad Forstvæsnet angik, ganske de russiske Anskuelser og fortalte mig et, som han mente, saare forunderligt Tilfælde om, hvorledes en lystig Godsbesidder havde givet sin Skovfoged et praktisk Bevis paa, at man ved at gøre Skoven lys, ikke fik den til at vokse tættere, idet han havde afrevet ham Halvdelen af hans Skæg.

I mange Henseender hældede derimod saavel Soffron som Arkadi Pawlitsch til de nyere Opfindelser. Da vi paa Hjemvejen kom igennem Landsbyen, viste Burmisteren os saaledes en ganske ny fra Moskwa forskreven Kornrensemaskine. Det var virkelig en Fornøjelse at se den arbejde; men hvis Soffron havde anet, hvad for en Ubehagelighed, der ventede ham og hans Herre paa denne sidste Spadseretur, vilde han sandsynligvis helst have ladet os undvære Synet.

Da vi traadte ud af Laden, frembød der sig følgende Skuespil for os: Nogle Skridt fra Døren stod ved Siden af en smudsig Vandpyt, hvor Ænderne sorgløst vaskede sig, to Bønder; den ene var en tredsindstyveaarig Olding, den anden en Knøs paa tyve Aar; de havde hjemmestrikkede,

lappede Skjorter paa og var begge to barfodede og havde et Reb omkring Livet. Skriveren Fedosséitsch havde meget at bestille med dem, og han havde uden Tvivl ogsaa faaet dem overtalt til at gaa deres Vej, hvis vi havde dvælet en Smule længere inde i Laden; men da han blev os var, rettede han sig og blev staaende saa stiv som en Milepæl. Ogsaa Sognefogden stod der og gabede uden at vide, hvad han skulde gøre. Arkadi Pawlitsch rynkede Panden, bed sig i Læben og gik lige hen til de to Supplikanter. Begge kastede sig grædende for hans Fødder.

„Hvad vil I? Hvad forlanger I af mig?" spurgte han med streng Stemme.

Bønderne saa paa hinanden og kunde ikke faa et Ord over Læberne, kun blinkede de med Øjnene, ligesom blændede af Solen, og trak hurtigere Vejret.

„Nu, hvad er der paa Færde?" spurgte Arkadi Pawlitsch og vendte sig straks til Soffron. „Til hvilken Familie hører de?"

„Til de Tobolowske", svarede Burmisteren langsomt.

„Naa, faar det en Ende? Har I ingen Tunge, hvad?" vedblev Herr Penotschkin. „Tal Du, hvad Du vil", føjede han til, idet han vinkede af Oldingen med Hovedet. „Vær blot ikke bange, Faarehovede".

Den Gamle udstrakte sin mørkebrune, rynkede Hals, trak Læberne skævt og raabte med hæs Stemme: „Beskyt os, stormægtige Herre!" og derpaa slog han igen Panden imod Jorden. Den unge Bonde kastede sig ogsaa ned. Arkadi Pawlitsch saa med Værdighed paa deres Nakker, kastede sit Hoved tilbage og stillede sig med det højre Ben foran.

„Hvad fattes Dig, og hvad klager Du over?"

„Forbarmelse, stormægtige Herre. Lad os faa Lov til at trække Vejret. Vi er flaaede begge to".

„Og hvem har flaaet Eder?"

„Soffron Jakowlitsch, kære Herre".

Arkadi Pawlitsch tav et Øjeblik. „Hvad hedder Du?"

„Antip, kære Herre".

„Og hvem er han der?"

„Min Søn, kære Herre".

Arkadi Pawlitsch tav atter en Stund og drejede paa sin Knebelsbart.„ Naa, hvorledes har han da flaaet Dig?" spurgte han.

„Kære Herre, han har ruineret mig i Bund og Grund; to af mine Sønner har han allerede, uden at Turen var til dem, stukket ind imellem Rekrutterne, og nu vil han tage den tredje med. I Gaar, kære Herre, har han taget mig min sidste Ko ud af Gaarden og gennempryglet min Hustru".

„Hm", sagde Arkadi Pawlitsch.

„Lad mig ikke ruineres i Bund og Grund, barmhjertige Herre".

Herr Penotschkin satte et mørkt Ansigt op. „Hvad skal ogsaa det betyde?" spurgte han Burmisteren i en utilfreds Tone.

„Det er en Drukkenbold", svarede Burmisteren, „og en slet Arbejder. Det er nu allerede paa femte Aar, at han sidder inde med sin Afgift".

„Men hvorfor har Du ikke selv betalt?" spurgte Herr Penotschkin. Den Gamle hang med Hovedet. „Nej, at drikke og løbe omkring i Kipperne, det synes Du bedre om!"

Den Gamle vilde aabne Munden.

„Jeg kender Eder", vedblev Arkadi Pawlitsch endnu hidsigere. „I har ikke Lyst til at gøre andet, end at drikke og lægge Jer ved Kakkelovnen, og saa maa den gode Bonde undgælde for den slette".

„Han er ogsaa en fræk Gobrian", sufflerede Burmisteren.

„Ja, det følger af sig selv. Det er altid Tilfældet, og det har jeg bemærket mere end en Gang. Naar man har sviret hele Aaret igennem, saa er man grov imod sine Foresatte, og saa kysser man Støvet for deres Fødder bagefter."

„Kære Herr Arkadi Pawlitsch", begyndte den Gamle i sin Fortvivlelse, „forbarm Dem dog over mig og beskyt mig — er jeg en Gobrian, jeg, som ikke ved nogen Udvej i min Elendighed! Soffron Jakowlitsch er mig fjendsk, men hvorfor, det maa Gud vide. Han ruinerer mig i Bund og Grund, kære Herre! Min sidste Søn der vil han nu ogsaa berøve mig..." Taarer løb den gamle Mand ned ad Kinderne. „Vær naadig, stormægtige Herre, og beskyt os".

„Og det er ikke alene os, som han har...", vilde den unge Bonde til at sige.

Arkadi Pawlitsch fo'r i Vejret som en Raket. „Hvem har spurgt Dig der? Hvad? Naar man ikke spørger Dig om noget, saa holder Du din Mund. Hvad skal det sige? Vil Du holde din Mund paa Øjeblikket! Ih, min Gud, det er jo ligefrem et Oprør! Ja, vov Du at komme her og gøre Historier. Hos mig —". Arkadi Pawlitsch traadte et Skridt frem, men erindrede sig sandsynligvis i det samme, at jeg var tilstede, thi han vendte sig om til mig og stak begge Hænderne i Lommen. „Je vous demande bien pardon, mon cher", sagde han med et tvungent Smil, og idet han stemmede Tonen betydelig ned, tilføjede han: „C'est le mauvais coté de la médaille.... Nu godt, godt", vedblev han uden at se paa Bønderne; „jeg skal give mine Ordrer ... godt! Nu kan I gaa!"

Bønderne blev liggende.

„Nu, jeg har jo sagt Eder, at det er godt. Saa gaa

dog! Jeg skal give nærmere Ordrer, siger jeg Eder." Arkadi Pawlitsch vendte dem Ryggen. „Evig og altid Ubehageligheder", mumlede han imel em Tænderne og gik med lange Skridt fremad. Soffron fulgte bagefter. Skriveren maabede, og Fogden jagede Ænderne bort fra Vandpytten. Supplikanterne blev endnu en Stund staaende paa det samme Sted, stirrede derpaa paa hinanden og gik hjem uden at se sig omkring.

To Timer efter var jeg allerede i Ræbowa og lavede mig til at gaa paa Jagt i Selskab med Anpadist, en Bonde, som jeg kendte. Lige til jeg tog bort, satte Herr Penotschkin en unaadig Mine op, hver Gang han var nødt til at henvende sig til Soffron. Jeg begyndte at tale med Anpadist om de schipilowske Arvefæstere og om Herr Penotschkin og spurgte ham, om han ikke kendte Burmisteren der.

„Soffron Jakowlitsch? Hoho! Om jeg gør?"

„Hvad er det for et Menneske?"

„Det er en Hund og slet intet Menneske. Hans Lige findes ikke herfra og til Kursk, og Schipilowka tilhører kun Herr Penotschkin af Navn, men i Virkeligheden er det Soffrons".

„Hvad siger Du-"

„Han regerer over det, som over sit eget. Bønderne, der alle er hans Skyldnere, maa gøre Tjeneste hos ham som Daglejere, naar det behager ham; den ene sender han med et Læs her, den anden der og den tredje hist... han har allerede afrakket dem ordentlig".

„Der er nok kun lidt Land der?"

„Lidt? Hos de schinowske Bønder har han alene firsindstyve Tønder Land i Forpagtning, og hos os hundrede og tyve; der har De allerede hele to hundrede. Dog ikke alene med Jorderne gør han Forretninger, men ogsaa med Heste, Kvæg, Tjære, Olie og Hamp driver han Handel, og

Pokker ved, hvad mere endnu. Snu er han, forbandet snu, og dertil rig som en Ulykke; men forresten er han som sagt en Hund, et rent Asen, der gør alle de Ulykker, han kan".

„Men hvorfor klager de ikke over ham?"

„Ja, hvad skulde det hjælpe? Hvad bryder Herren sig derom? Naar der blot ingen Restancer er, bryder han sig Pokker ikke derom... Jovist", tilføjede han efter en Pavse, „der skulde en blot gaa hen og klage... Han skulde blot forsøge paa det... Ja, saa var han først om en Hals"

Jeg tænkte paa Antip og fortalte ham, hvad jeg havde været Vidne til.

„Naa", sagde Anpadist, „den Stakkel æder han da op med Hud og Haar. Og Sognefogden! Han vil da ordentlig mørbanke ham først! Aa, den arme Djævel. Og hvorfor maa han døje alt det? I et Sognemøde kom han til at støde lidt sammen med Burmisteren og vilde ikke tie til alt, havd han stod og pratede... Og hvad var saa Følgen? Fra den Tid af begyndte han at hakke paa Antip, og nu har han ham der, hvor han vil. Jo, han ved nok, hvem han kan byde sligt, det Afskum. Velhavende Folk, der har mange Sønner, dem rører han ikke ved; men her har han frit Spil og gør, hvad han vil, den Satan, Gud forlade mig min Synd!"

Dermed gik vi paa Jagt.

II.

DØDEN.

Jeg har en ung Landmænd og Jæger til Nabo. Paa en smuk Julimorgen red jeg hen til ham og foreslog ham, at vi skulde gaa sammen paa Urhønejagt.

Han var tilfreds dermed; „kun", sagde han, „vil vi først ride til Suscha og derfra til Tschapligina, min Egeskov, som jeg nu lader omhugge".

Jeg samtykkede. Han lod sin Hest sadle, trak en grøn Kjole med Bronceknapper paa, kastede sin med Udbroderi udpyntede Jagttaske, en Feltflaske af Sølv og en funklende ny fransk Riffel over Skulderen, saa sig selvbehageligt i Spejlet og raabte paa sin Hund Esperence, der var en Foræring fra hans Kusine.

Vi brød op.

Min Nabo tog med sig Fogden Archip, en tyk og undersætsig Bonde med et firkantet Ansigt, og sin nylig forskrevne tyske Forvalter, et magert, blondt og kortsynet Menneske paa nitten Aar med fremstaaende Skuldre og en lang Hals, Herr Gottlieb von der Kock. Min Nabo var for ikke lang Tid siden kommen i Besiddelse af sin Ejendom, som han havde arvet efter sin Tante.

Vi havde imidlertid naaet hans Enclaver.

„Vent her paa mig", sagde han til sine Ledsagere.

Tyskeren bukkede, steg af Hesten, tog en Roman af

Johanne Schoppenhauer op af Lommen og satte sig under en Busk. Archip blev staaende i Solen og rørte sig i en hel Time ikke af Stedet.

Vi støvede omkring mellem Buskene uden at opdage det mindste. Endelig sagde min Nabo, Ardalion Michailitsch til mig, at han vilde ride hen til sin Skov. Jeg havde selv den Dag ingen ret Tillid til vor Jagtlykke og slentrede efter ham. Vi vendte tilbage til vort Udgangspunkt. Tyskeren lagde et Mærke i Bogen, stak den i Lommen og satte sig til Hest; Archip var allerede paa sin Hest, og vi red videre.

Min Nabos Skov var mig velkendt fra min Barndom. Med min franske Hovmester, Mr. Desiré Fleury, en hjertensgod Mand, der imidlertid nær havde ødelagt min Sundhed for stedse ved hver Aften at lade mig drikke Medicinen Leroi, havde jeg ofte gjort Udflugter til Tschapligina. Den hele Skov bestod af nogle hundrede Ege- og Asketræer. Deres herlige, mægtige Stammer hævede sig majestætisk mellem Hasselbuskenes, Ahornernes og Rønnetræernes guldglimrende Grønne. Høge, Falke og Glenter svævede tungt hen over de ubevægelige Kroner, og fra deres dunkle Løv lød Solsortens klangfulde Melodier. I det lavere Buskads kvidrede Gærdesmutten, Siskenen og andre Sangfugle. Finkerne hoppede behændigt henover Vejen; Hare sneg sig forsigtig langs med Buskadset; det rødbrune Egern sprang lystigt fra Træ til Træ, satte sig pludselig til Hvile og lagde sin Hale over Hovedet. Ved Siden af Myretuerne i Græsset og under de lette Skygger af de sirligt udskaarne Bregner duftede Violer og voksede Paddehatte, Champignoner og mørkerøde Jordbær mellem hinanden. Og hvilken en Skygge herskede der ikke i denne Skov! I den største Middagshede var der saa svalt som ved Nattetid — alt var Stilhed, Friskhed og Duft.

Jeg havde tilbragt mangen en glad Time i Tschapligina, og derfor, det tilstaar jeg, red jeg nu ikke uden vemodige Følelser i den mig kun altfor velkendte Skov. Den ødelæggende sneløse Vinter i Aaret 1840 havde ikke skaanet mine gamle Venner, Ege- og Askestammerne; udtørrede, afbladede, hist og her bedækkede med et svindsottigt Grønt, hævede de sig sørgmodigt over det unge Buskads, der skulde indtage deres Plads uden at kunne erstatte dem.

Nogle, der endnu nedentil var bevoksede med Blade, syntes ligesom bebrejdende og fortvivlende at strække deres døde Grønt i Vejret; andre havde allerede mistet deres Bark; atter andre laa omstyrtede og raadnede paa Jorden ligesom Lig. Hvem havde kunnet forudse det? I Tschapligina var der ingensteds Skygge at finde. Uvilkaarligt kom jeg til at tænke paa Kolzow.

„Sig, hvad blev der dog
Af din Tales Flod,
Af din stolte Magt
Og dit Fyrstemod?

Sig, hvad blev der af,
Stolte Skov, din Pragt...

„Men hvorledes er det gaaet til, Ardalion Michailitsch“, spurgte jeg, „hvorfor har man ikke straks Aaret efter fældet disse Træer? Nu giver man jo ikke Tiendedelen for dem af, hvad de var værd“.

Han trak paa Skulderen: „Ja, det skulde De have spurgt Tanten om. Det manglede saamænd ikke paa Købere, der kom med Pengene i Haanden og var forlegne nok for at blive af med dem“.

„Min Gud! Min Gud!“ raabte von der Kock ved hvert-

andet Skridt. I Særdeleshed vakte de omstyrtede Egetræer hans Medlidenhed, og han havde Ret, thi mangen Møller vilde have betalt dem i dyre Domme. Derimod saa Fogden Archip med den største Ligegyldighed paa hele denne Forstyrrelse; han var ikke den Mand, der lod sig vokse et eneste graa Haar for saadanne Ubetydeligheder.

Pludselig hørte vi en Bragen af et omstyrtet Træ, der efterfulgtes af forvirrede Skrig, og straks efter styrtede en ung Bondeknøs dødbleg ud af Krattet.

„Hvad er der paa Færde? Hvor vil Du hen?“ spurgte Ardalion Michailitsch ham.

Han blev straks staaende.

„Ak, naadige Herr Ardalion Michailitsch, en stor Ulykke“.

„Hvad er der sket?“

„Et Træ har dræbt Maxin, Eders Naade“.

„Hvorledes er det gaaet til? Er det Skovfogden Maxin?“

„Ja, kære Herre. Vi huggede netop et Asketræ om, og han stod der og saa til. Han stod og stod, da falder det paa engang ham ind at gaa hen til Brønden efter Vand, fordi han var tørstig, men i det samme knagede Asketræet og styrtede ned paa ham. Vi skreg til ham: „Løb, løb, løb!“ Han havde skulet kaste sig til Siden, men han tabte rent Hovedet og løb ligeud. Hvorledes forresten Træet kunde styrte saa pludselig, maa Vorherre ride“.

„Det har altsaa dræbt Maxin?“

„Nej, naadige Herre, han lever endnu, men hvorledes lever han? Hænder og Fødder er knust. Jeg vilde netop løbe hen til Seliwerstitsch, Kirurgen“.

Ardalion Michailitsch befalede Fogden at ride over Hals og Hoved tilbage til Landsbyen efter Kirurgen, selv red han i skarp Trav hen til Stedet. Jeg fulgte ham. Vi fandt

den stakkels Maxin, og omtrent en halv Snes Bønder stod omkring ham. Vi steg af Hesten. Han stønnede endnu; nu og da lukkede han Øjnene op og kastede et vildt Blik omkring sig eller saa sig forundret om og bed sig i Læberne. Hans Hage bævede, Haaret klæbede sig fast til Panden, og Brystet hævede sig uregelmæssigt. Han var paa det yderste; den lette Skygge af en ung Lind faldt henover hans Ansigt; vi bøjede os henover ham, og han genkendte Ardalion Michailitsch.

„Kære Herre", begyndte han næppe hørligt; „vil De lade... Pogen hente Vorherre har straffet mig... Hænder og Fødder alt er knust... I Dag... Søndag... jeg... har ikke givet Bønderne fri" Han tav et Øjeblik og hans Aandedræt syntes at standse — og mine Penge... til min Kone... giv dem til min Kone... med Afdrag... Onissim der ved Besked... hvis jeg... skylder noget bort".

„Vi har sendt Bud efter Lægen, Maxin", sagde min Nabo, „maaske Du nok lever endnu".

„Nej, jeg dør. Der... der kommer han...der er han... der... Tilgiv mig, Børn, hvis jeg har gjort noget".

„Gud tilgive Dig, Maxin", svarede Bønderne med dump Stemme, alle som en, og tog Huerne af. „Tilgiv Du os"

Pludselig rystede han vildt med Hovedet, hans Bryst begyndte at arbejde ængsteligt, derpaa faldt han igen sammen.

„Man kan dog ikke lade ham dø her", raabte Ardalion Michailitsch; „tag Bastmaatter, Børn, henne fra Telegaen, og lad os bære ham hen til Sygehuset".

Nogle af Bønderne løb hen til Telegaen.

„Jeg har i Gaar købt...", hviskede den Døende, „en Hest af Jesim og givet Haandpenge... saa er altsaa Hesten min... og min Kones ogsaa..."

Man lagde ham paa Matten.

Han begyndte at skælve over hele Legemet, som en døende Fugl, og strakte sig ud.

„Død", mumlede Bønderne.

Vi satte os tavse paa vore Heste og red derfra.

Den arme Maxins Død gjorde mig eftertænksom. Den russiske Bonde dør dog ganske mærkværdigt. Hans Tilstand, naar han skal forlade Jorden, er hverken Ligegyldighed eller Sløvhed. Han dør, som om han fuldbyrder en Ceremoni, kold og simpel.

For nogle Aar siden blev hos en af mine Naboer en Bonde halvt forbrændt i Korntørringshuset. Han vilde være bleven derinde, hvis ikke en Mand fra Byen var kommet til og havde trukket ham halvdød ud; først havde han dykket sig i et fuldt Vandkar, derpaa havde han grebet en Jernstang, hvormed han stødte Døren ind til det brændende Tørrehus.

Jeg gik ind i Hytten til ham. Der var mørkt derinde og det røg; jeg spurgte: „Hvor er den Syge?"

„Der ligger han, kære Herre, paa Bænken ved Ovnen", svarede mig i en langtrukken Tone en dybt bedrøvet Kone.

Jeg traadte nærmere. Der laa Bonden. Han havde bedækket sig med en Faareskindspels og aandede tungt.

„Hvorledes gaar det?"

Den Syge begyndte at vælte sig omkring paa Bænken; han vilde rejse sig op, uagtet han var helt bedækket med Saar og paa Nippet til at dø.

„Bliv kun ganske rolig liggende; hvorledes staar det til?"

„Hvad andet end slet", sagde han.

„Smerter det Dig?"

Tavshed.

„Trænger Du til noget?"

Samme Tavshed.

„Skal jeg ikke sende Dig The eller saadant noget?"

Jeg gik fra ham og satte mig hen paa Bænken; jeg sad et Kvarter, en halv Time; i Stuen var der saa stille som i Graven. I en Krog bagved Bordet under Helgenbillederne havde en lille Pige paa fem Aar sat sig og tyggede paa en Brødskorpe; af og til truede Moderen hende. Ude i Forstuen hørte man dem gaa, snakke og støje.

„Axinia", begyndte den Syge, „giv mig noget Kwarz".

Hun gav ham det. Der blev atter stille. Jeg spurgte hviskende: „Har han faaet Sakramentet?"

„Ja".

„Nu, saa er alt i Orden; han venter paa Døden, og dermed er det forbi". Jeg kunde ikke holde det ud længere og gik bort.

En anden Gang — falder det mig ind — tog jeg ind i Sygehuset i Landsbyen Prasnogorje til en Bekendt af mig, Landsbydoktoren Kapiton, der er en lidenskabelig Jæger. Dette Sygehus var indrettet i en forhenværende herskabelig Sidebygning. Godsbesidderinden havde selv indrettet det, det vil sige, hun havde ladet nagle et blaat Brædt over Døren med Indskriften: Sygehus; men Landsbydoktoren havde for sine egne Penge købt seks Sengesteder og var derpaa begyndt at kurere Folk derinde.

Foruden ham var der endnu ansat to Andre ved Sygehuset. Den ene var en halvgammel Mand ved Navn Pawel, og den anden et gammelt Fruentimmer med en lvissen Haand; hun gjorde Tjeneste som Husholderske. Begge tilberedte Medikamenterne, tørrede Urterne og satte dem paa Brændevin; ogsaa paalaa det dem at tvinge de Febersyge til at ligge stille. Den halvforrykte Mand havde et barsk Udseende, var meget ordknap, sang ved Nattetid Visen om

„den skønne Venus" og bad enhver Gennemrejsende om Tilladelse til at turde fri til en vis Jomfru Melanja, der for længe siden var død. Konen med den visne Haand pryglede ham en Gang imellem og tvang ham til at passe Kalkunerne.

Saa sad jeg da engang hos Landsbydoktoren Kapiton. Vi havde nylig begyndt at passiare om vor sidste Jagt, da der pludselig rullede en Bondevogn ind i Gaarden; den blev trukken af en overordentlig tyk, mørkegraa Hest, som kun Møllerne har dem. I Vognen sad der en undersætsig Bonde i en ny Kittel og med et langt Skæg, der spillede i forskellige Farver.

„Ah, Wasili Dmitritsch," skreg Kapiton ud af Vinduet, „velkommen! — det er Mølleren fra Linkowschina," hviskede han til mig.

Bonden steg langsomt af Vognen, traadte ind i Doktorens Værelse, søgte med Øjnene et Kristusbillede og slog Kors for sig.

„Naa, Wasili Dmitritsch, hvad Nyt er der ... men I er nok ikke rask ... I ser ikke ud som ellers."

— „Ja, Kapiton Timoféitsch, det gaar ikke, som det skulde."

— „Hvad fattes Eder?"

— „Sagen forholder sig saaledes, Kapiton Timoféitsch! For nogen Tid siden købte jeg mig Møllestene inde i Byen og kørte dem hjem; da jeg nu læssede dem af Vognen, maa jeg have forløftet mig eller saadan noget; nok sagt, det forekom mig, som om noget knagede eller rev sig løs i mine Indvolde ... naa, siden den Tid har jeg ikke haft det godt, og i Dag er det især kun daarligt fat med mig."

„Hm," sagde Kapiton og tog sig en Pris, „og hvorlænge er det siden, at det hændte Eder?"

„I Dag er det den tiende Dag."

„Den tiende!“ Doktoren gav sig til at fløjte mellem Tænderne og rystede paa Hovedet. „Lad mig engang føle paa Eder. Hør, Wasili Dmitritsch,“ sagde han endelig, „det gør mig hjertelig ondt for Eder, men det er galt fat; Eders Sygdom er ikke til at spøge med, og I maa slaa Eder til Ro her; jeg skal gøre mig al mulig Umage, men jeg svarer for intet.“

„Skulde det virkelig være saa slemt?“ mumlede den forbavsede Møller.

„Ja, Wasili Dmitritsch, det er meget slemt. Var I kommen et Par Dage tidligere, saa havde det ikke haft noget at betyde, og jeg kunde have pustet det bort; men nu har I en Inflammation, ser I, og inden man ved af det, er der Koldbrand.“

„Er det muligt, Kapiton Timoféitsch?“

„Som jeg siger Eder.“

„Men hvor kan det være?“

Doktoren trak paa Skuldrene.

„Og for saadan en Bagatels Skyld skal jeg nu dø?“

„Det vil jeg ikke sige, men I maa blive her.“

Bonden tænkte og tænkte; han saa ned i Gulvet, derpaa saa han igen paa os; han kløede sig bag Øret og greb efter sin Hue.

„Hvor vil I hen, Wasili Dmitritsch?“

„Hvorhen? hvor andet end hjem, naar det staar saa slemt til. Jeg maa jo træffe Anstalter, naar det er saaledes fat.“

„Men I ødelægger Eder selv, Wasili Dmitritsch; hør dog mit Raad; jeg kan ikke engang begribe, hvorledes I er naaet herhen. Saa bliv dog!“

„Nej, naar man dog skal dø, saa dør man dog hellere hjemme. Hivs jeg dør her, saa maa Vorherre vide, hvorledes det imidlertid gaar i mit Hjem.“

„Det er jo slet ikke vist endnu, at det faar saadant et Udfald. Rigtignok er det farligt, meget farligt, det vil jeg ikke nægte, men netop derfor skulde I blive."

Bonden rystede paa Hovedet.

„Nej, Kapiton Timoféitsch, jeg bliver ikke; men et lille Middel kunde I jo nok skrive mig op."

„Medicinen alene vil ikke hjælpe."

„Jeg siger Eder, at jeg bliver ikke."

„Naa, som I vil; men kom saa ikke med Snak bagefter."

Landsbydoktoren tog et Blad Papir, skrev en Recept og sagde ham, hvorledes han skulde forholde sig.

Bonden tog Papiret, gav Kapiton en halv Sølvrubel, gik ud af Stuen og satte sig op paa sin Vogn.

„Lev vel, Kapiton Timoféitsch; tag mig det ikke ilde op og slaa ikke Haanden af mine Rollinger, ifald ... I ved jo nok ..."

„Bliv her, Wasili."

Bonden rystede blot paa Hovedet, slog med Tømmen paa Hestene og kørte ud af Gaarden. Jeg gik ud paa Vejen og saa efter ham. Vejen var snavset og fuld af Huller. Møller en kørte forsigtig, overilede sig ikke, kørte udenom de værste Steder og hilste dem, der mødte ham paa Vejen, Fjerdedagen derefter døde han.

Russeren dør mærkværdigt. Mange Afdøde træder nu frem for min Erindring. Jeg tænker paa Dig, min gamle Ven, Du halvstuderede Student, Avenir Sorokoumow, Du bedste og ædleste Menneske. Jeg ser igen for mig Dit gule, svindsottige Ansigt, Dine tynde, brune Haar, Dit milde Smil, Dit begejstrede Blik, Dine lange Lemmer, og jeg hører Din svage, venlige Stemme.

Du levede os den storrussiske Godsejer Gur Krupjanikow, underviste hans Børn i at læse og skrive Russisk, i

Geografi og Historie, fandt Dig taalmodig i Gur's noget plumpe Spas, i Husforvalterens Grovheder og de lømmelagtige Drenges Uartigheder, og ikke uden et bittert Smil, men uden at knurre, rettede Du Dig efter den blaserede naadige Frues taabelige Kapricer.

Men hvor lykkelig var Du ikke om Aftenen, naar Du efter Aftensbordet havde gjort Dig fri fra alle Pligter og Forretninger, og Du da satte Dig hen til Vinduet og tankefuld tændte Din Pibe, eller Du begærligt gennembladede de smudsige Numre af den tykke Journal, som Landmaaleren, et ligesaa hjemløst Ulykkesbarn som Du, bragte med sig fra Staden.

Hvilket Behag fandt Du da ikke i alle mulige Digte og Noveller, hvor let fik Du ikke Taarer i Øjnene, hvor hjerteligt lo Du ikke, af hvilken oprigtig Menneskekærlighed, af hvilken ædel Sympati for at godt og skønt var ikke Din barnligrene Sjæl gennemtrængt!

Man maa tilstaa, at Du udmærkede Dig ikke ved altfor stor Skarpsindighed. Naturen havde hverken begavet Dig med Flid eller Hukommelse. Ved Universitet gik Du for en af de daarligste Studenter; under Forelæsningerne sov Du, og ved Eksamensbordet iagttog Du en højtidelig Tavshed. Men hvis Øjne straalede af Glæde ved en Kammerats sejrende Fremskridt? hvem havde en blind Tillid til sine Venners høje Begavelse, hvem priste dem fremfor alle og forsvarede dem haardnakket, hvem kendte hverken Misundelse eller Egenkærlighed, hvem bragte sig selv uegennyttig til Offer, hvem underkastede sig villigt dem, der ikke var værdige til at løse hans Skorem? Det var Dig, og altid Dig, Du gode, fortræffelige Avenir!

Jeg tænker paa, med hvilket blødende Hjerte Du forlod Dine Kammerater, da Du rejste til Din „Kondition". Mørke Anelser plagede Dig, og de traf ind: i Landsbyen

gik det Dig ikke godt; der var Ingen, Du kunde høre paa med Andagt, Ingen, Du kunde beundre, Ingen, Du kunde elske! Steppe-Godsejerne og de mere dannede af samme Race behandlede Dig som — Lærer; nogle var grove imod Dig, andre saa Dig over Hovedet.

Heller ikke hvad det Ydre angik, kunde Du gøre Dig gældende; Du var altfor frygtsom, Du rødmede, stammede og svedte. Selv Dit Helbred kunde Landluften ikke give Dig igen. Du udslukkedes som et Lys, min arme Ven.

Det er sandt: Dit Vindue vendte ud til Haven; Hyldebuskene, Æble- og Lindetræerne rystede deres fine Blomster ind paa Dit Bord, Dit Blækhus og Dine Bøger. Paa Væggen hang der en Uhrpude af blaat Silketøj, som en godmodig, følelsesfuld, tysk Guvernante med blonde Lokker og mørkeblaa Øjne havde foræret Dig i Afskedstimen. Nu og da kom en gammel Ven fra Moskwa kørende hen til Dig og henrykte Dig ved at forelæse Dig andres eller sine egne Digte; en Ensomheden, men Lærerstandens utaalelige Slaveri og Mangelen paa enhver Udsigt til Frihed, men det uendelig lange Efteraar og den endnu længere Vinter, men den aldrig vigende Sygdom . . stakkels, stakkels Avenir!

Jeg besøgte ham ikke længe før hans Død. Han kunde næsten ikke gaa mere. Godsejeren Gur Grupjanikow havde ikke jaget ham ud af Huset, men hørt op med at betale ham hans Løn og taget en anden Lærer til sine Sønner.

Avenir sad i en gammel Bedstefaderstol ved Vinduet. Vejret var herligt. Den blaa Høsthimmel straalede klart henover de bladløse Lindetræers mørkebrune Gruppe; kun hist og her rørte sig hviskende de sidste, guldfarvede Blade. Den isbelagte Jord tøede op i Solen, der kastede sine skraa, rødlige Straaler henover det blege Grønne. Fra Haven hørte man Arbejdernes Stemmer højt og tydeligt.

Avenir sad i en gammel Slobrok, og hans grønne Halstørklæde kastede en Dødningefarve henover hans aftærede Ansigt. Han blev meget glad over at se mig, strakte Haanden ud imod mig og begyndte at tale, men blev straks afbrudt af Hosten.

Jeg lod ham komme til Ro og satte mig ved Siden af ham.

Paa hans Knæ laa en sirlig Afskrift af Kolzows Digte; han slog smilende med Hænderne paa Hæftet. „Det er en Digter!" stammede han, idet han anstrengte sig for ikke at hoste, og begyndte nu, men med næppe hørlig Stemme, at deklamere:

„Har Din Vinge, Falk,
Grumt man bundet nu?
Er hver Vej til Flugt
Rent Dig lukket, Du?"

Jeg bad ham at holde inde, thi Lægen havde forbudt ham at tale. Jeg vidste, hovrmed jeg kunde gøre ham Glæde. Avenir havde aldrig selv holdt Skridt med Videnskaberne, men han var dog nysgerrig efter at vide, hvorvidt de store Aander nu havde bragt det. Naar han engang imellem kunde faa fat paa en Kammerat, begyndte han at udspørge ham, lyttede, undrede sig, troede paa hans Ord alt, hvad han sagde, og fortalte det igen ordret til andre. I Særdeleshed interesserede den tyske Filosofi ham; jeg begyndte derfor at fortælle ham en hel Del om Hegel.

Avenir nikkede med Hovedet, trak Øjenbrynene i Vejret, smilede og hviskede: „Jeg forstaar Dig ... jeg forstaar Dig ... herligt, herligt!" — Jeg tilstaar, at dette døende, hiemløse, forladte, stakkels Menneskes barnlige Videbegærlighed rørte mig til Taarer. I Forbigaaende maa jeg be-

mærke, at Avenir, hvad der sjældent er Tilfældet med brystsyge Folk, slet ikke bedrog sig selv, hvad hans Sygdom angik, og dog sukkede han ikke, dog klagede han ikke, ja, han kom aldrig engang med Hentydninger til sin sørgelige Skæbne.

Han syntes ret at samle sine Kræfter, og han begyndte nu at tale om Moskwa, om vore gamle Kammerater ,om Puschkin, om Teatret og om den russiske Literatur; han erindrede sig vore festlige Sammenkomster og vore heftige Stridespørgsmaal, og han udtalte med Beklagelse Navnene paa to eller tre af vore afdøde Venner. „Erindrer Du dig Dascha?" tilføjede han, „det var et Hjerte som det pure Guld! og hvor hun elskede mig! Hvorledes gaar det hende nu? Hun har vel grænimet sig meget, det stakkels Barn?"

Jeg nænnede ikke at berøve ham hans Illusioner, thi hvad behøvede han ogsaa at vide, at hin Dascha, som han erindrede sig med saa megen Begejstring, nu var bleven saa tyk som en Øltønde, at hun havde Omgang med Købmænd og sminkede sig baade hvid og rød.

Alt, som jeg saa paa hans udtærede Ansigt, tænkte jeg paa, om det ikke skulde være muligt at skaffe ham derfra. Maaske var der endnu Haab for ham? Men Avenir lod mig ikke engang komme til Ende med mit Forslag.

„Nej, Broder, jeg takker Dig," sagde han. „Det er jo ligegyldigt, hvor man dør, og til Vinter lever jeg dog ikke. Hvorfor skulde jeg saa gøre andre Ulejlighed til ingen Nytte? Det er sandt, at Herskabet her ..."

„Er de onde imod Dig?" afbrød jeg ham.

„Nej, ikke just det, de er kun ubehøvlede; forresten kan jeg ikke beklage mig over dem. Vi har ogsaa gode Naboer her: Godsejeren Kassatin har en Datter, en dannet, elskværdig og engleglad Pige, der slet ikke er stolt".... her blev han igen afbrudt af Hosten.

„Det kunde altsammen være lige meget," vedblev han, efter at han igen var kommen til Ro, „naar man blot vilde tillade mig at ryge en Pibe. Men jeg dør dog ikke, uden at jeg faar røget min Pibe!" tilføjede han, idet han skelmsk blinkede med Øjnene. — „Nej, Gud være lovet! jeg har levet længe nok, og jeg har dog altid kendt nogle skikkelige Folk ..."

Jeg afbrød ham: „Du skulde dog i det mindste skrive til Dine Paarørende."

„Hvorom skal jeg skrive til mine Paarørende? hjælpe mig kan de dog ikke! naar jeg dør, vil de nok faa det at vide. Dog, det er ikke værd at tale om; fortæl mig hellere, hvad Du har set i Udlandet."

Jeg begyndte at fortælle, og han hang ved mine Læber. Henimod Aften forlod jeg ham, og ti Dage efter modtog jeg fra Herr Krupjanikow følgende Brev:

„Hermed har jeg den Ære at underrette Dem om, min højstærede Herre, at Deres Ven, den i mit Hus boende Student, Hr. Avenir Sorokoumow, for tre Dage siden Klokken to er afgaaet ved Døden, og er Samme i Dag bleven begraven paa m i n Bekostning i m i n Sognekirke. Han har bedt mig om at tilstille Dem hosfølgende Bøger og Hefter. Af rede Penge forefandtes hos ham 22½ Rubel, hvilke tilligemed hans øvrige Sager, som sig bør, ere blevne hans Paarørende tilsendte. Deres Ven døde ved fuldkommen Samling, og man kan sige med allerstørste Roighed, idet han ikke en Gang gav det ringeste Tegn til Beklagelse, da jeg og min hele Familie tog Afsked med ham. Min Hustru, Cleopatra Alexandrowna, lader Dem hilse. Deres Vens Død har ikke kunnet andet end gøre Indtryk paa hendes Nerver; men hvad mig angaar, saa

er jeg, Gud være lovet, sund og rask og har den Ære at forblive

Deres lydigste Tjener
G. Krupjanikow.

Endnu mange andre Eksempler rinder mig i Hu, men at fortælle dem alle vilde være umuligt. Jeg vil kun anføre ét:

En gammel Godsbesidderinde døde i min Nærværelse. Den Gejstlige læste for hende de Døendes Trøstebøn; men pludselig bemærkede han, at den Syge var lige ved at udaande, og, uden at læse Formularen til Ende, rakte han hurtig Korset hen til hende. Godsbesidderinden kyssede det, fo'r med Haanden ind under Hovedpuden — og udaandede det sidste Suk. Under Hovedpuden laa en Sølvrubel — hun vilde have betalt den Gejstlige for hans Ulejlighed ved hendes Hedenfart!

Ja, Russeren dør mærkværdigt!

III.

STÆVNEMØDET.

Jeg sad i Høsten, omtrent i Midten af September, i en lille Birkeskov, Fra den tidlige Morgen var der faldet en fin Regn, som nu og da maatte vige for de varme Solstraaler: det var et meget foranderligt Vejr. Himlen var snart overtrukken med hvidgraa Skyer, snart var den hist og her atter skyfri, og da skinnede imellem de adskilte Skyer dens Azur mildt og muntert som et smukt, forstandigt Øje. Jeg sad og saa mig omkring og lyttede. Bladene hvislede sagte over mit Hoved, og af deres blotte Hvislen kunde man tydelig kende,hvad det var for et Vejr. En mat Vind strøg næsten umærkelig henover Trætoppene. Det Indre af den af Regnen gennemblødte Skov forandrede uophørlig sit Udseende, alt eftersom Solen skinnede eller hyllede sig i Skyer; snart var det gennemstraalet af Glans, som om pludselig alt smilede derinde og levede op igen: de tynde Birkestammer glimrede, som om de var betrukne med den hvideste Silke, og de paa Jorden liggende Blade funklede som Dukatguld; snart blev alt ligesom bedækket med en blaalig Farve: den muntre Glans slukkes pludselig. Birkene staar der hvide og glansløse, som nyfalden Sne, der endnu ikke er bleven berørt af Vintersolens Straaler, og som fra et hemmeligt Baghold begynder nu en fin Regn, der rasler paa Bladene,

at udgyde sig over Skoven. Birketræernes Løv var endnu næsten grønt, skønt det var synlig afbleget; kun hist og her stod en ung Birk med mørkerøde eller guldgule Blade, der straalede med dobbelt Glans, naar Solskinnet udgød sig derover. Ingen Fugl lod sig høre; alle havde skjult sig og tav; kun nu og da klang ligesom en Staalklokke Tællepikkermejsens løjerlige Røst. Førend jeg standsede i denne Birkeskov, havde jeg med min Hund gennemvandret en høj Granlund. Jeg maa tilstaa, at jeg holder ikke meget af disse Graner med deres lillafarvede Stammer og deres graagrønne, metallagtige Løv, som løfter sig saa højt i Vejret som mulig og breder sig i Luften ligesom en sitrende Vifte; jeg holder ikke af denne evige Sitren af deres runde og urenlige Blade, der heller ikke er just altfor behændigt fasthæftede til deres lange Stængled. Grantræet er kun smukt paa visse Sommeraftener, naar det hæver sig op mellem lavere Buskads og tjener til Folie for den nedgaaende Sols glødende Straaler, medens det skælver og skinner fra Roden til Toppen; men i Almindelighed elsker jeg ikke dette Træ, og af den Grund havde jeg heller ikke opholdt mig noget Øjeblik i Granskoven, men ilede fremad til Birkene, hvor jeg havde taget Plads under et Træ, hvis Grene begyndte tæt nede ved Jorden og derfor kunde beskytte mig mod Regnen. Efterat jeg havde glædet mig nogen Tid ved at stirre paa Omegnen, faldt jeg hen i denne fredelige og uforstyrrede Søvn, som alene Jægerne kender.

Jeg kan ikke sige, hvorlænge jeg havde sovet; men da jeg slog Øjnene op, var hele det Indre af Skoven opfyldt med en Solglans, der overalt skinnede igennem Løvet; Skyerne havde splittet sig ad for Vinden; Vejret var klaret op, og i Luften sporede man hin ejendommelige tørre Friskhed, der fylder Hjertet med en vis dristig Følelse og efter en kummerlig Dag næsten altid bebuder en fredelig og munter Aften.

Jeg var allerede i Begreb med at staa op og forsøge min Lykke paany, da mine Øjne pludselig fæstede sig paa en ubevægelig menneskelig Skikkelse. Det var en ung Bondepige, der sad omtrent tyve Skridt fra mig: Hovedet var sunket tankefuld ned, og Hænderne havde hun foldet over Knæet; i en af disse holdt hun en stor Buket Markblomster; en ren snehvid Særk, der var fastholdt om Halsen og om Armene, faldt i bløde Foder ned om hendes Skikkese, og to Rader tykke, gule Glasperler snoede sig om hendes Hals. Hun var en fuldkommen smuk Pige. Hendes tykke, askegule Haar trængte sig frem under et snævert, højrødt Tørklæde, der var knyttet om hendes snehvide Pande; paa den øvrige Del af hendes Ansigt saa man nogle enkelte af disse gule Sommerpletter, som kun findes forenede med den hvideste Hud. Hendes Øjne kunde jeg ikke se, thi hun saa slet ikke i Vejret; men jeg saa tydelig de finttegnede Øjenbryn og de lange Øjenhaar; de sidste var vaade, og hendes Kinder bar endnu Spor af nylig udgydte Taarer; i Særdeleshed tiltalte mig Udtrykket i hendes Ansigt — det var paa een Gang simpelt og ydmygt, barnligt og bekymret. Det var tydeligt, at hun ventede nogen. Inde i Skoven hørtes en sagte Knirken, og straks hævede hun Hovedet og saa sig omkring: hendes Øjne var ligesaa store, klare og frygtsomme som Hindens. Nogle Øjeblikke lyttede hun uden at vende Øjnene fra det Sted, hvorfra Lyden var trængt hen til hende; derpaa sukkede hun, vendte Hovedet bort, bukkede sig endnu dybere forover og begyndte langsomt at ordne sine Blomster. Hendes Øjenlaag farvedes, et bittert Træk spillede om hendes Læber, og en Taare brød igen frem under de lange Øjenhaar og trillede langsomt ned ad Kinden. Saaledes hengik en rum Tid, i hvilken den arme Pige slet ikke rørte sig. Paany raslede det inde i Skoven, og hun fo'r sammen. Denne Raslen blev bestandig tydeligere, den

nærmede sig mere og mere, og tilsidst kunde man tydelig høre faste og hurtige Fodtrin. Hun rettede sig op og syntes at blive bange; hendes opærksomme Blik bævede og glødede af Forventning. Endelig kom en Mandfolkeskikkelse ud af Krattet. Da hun blev den Kommende var, blev hun pludselig ildrød i Ansigtet; hun smilte muntert og lykkeligt og vilde staa op, men hun fo'r igen sammen, blegnede, saa forlegen ud, og først, da den Kommende stod lige ved Siden af hende, saa hun ængsteligt og næsten bedende op til ham.

Jeg betragtede ham med Nysgerrighed fra mit Baghold og maa tilstaa, at han gjorde et ubehageligt Indtryk paa mig. Eter det Ydre at dømme var han en forvænt Kammertjener hos en eller anden rig, ung Herre. Hans Paaklædning var pyntet og lapset: den bestod i en kort, broncefarvet Paletot, der var knappet lige op til Halsen, et rosafarvet Silkehalstørklæde med lillafarvede Ender og en sort Fløjels Hue med Guldtresser, der var trukken ned over Øjnene. Hans høje og stive Flipper skar ham i Ørene, og de stivede Manchetter bedækkede hele hans Haand ligetil de røde og krumme Fingre, hvorpaa der prangede Sølv- og Guldringe med Forglemmigejer af Turkiser; hans rødmussede, friske og uforskammede Ansigt hørte til dem, der, saavidt jeg har bemærket, næsten altid oprører Mandfolk, men desværre kun altfor ofte tilta'er Fruentimmer.

Han gjorde sig øjensynlig Umage for at give sine grove Træk et foragteligt Udtryk, som om han kedede sig forskrækkeligt; han trak sine smaa, mælkegraa Øjne sammen, slog Rynker paa Panden, lod Mundvigen hænge, tvang sig til at gabe og drejede med en vis friskfyragtig Raskhed, der imid'ertid ikke ret vilde lykkes ham, paa sine rødlige Haar og paa sit hvidgule Skæg. Da han stod foran den unge Pige, stak han begge Hænderne i sin Paletot, trak lidt paa Skul-

drene, værdigede det stakkels Barn næppe et flygtigt og ligegyldigt Blik og satte sig ned paa Jorden.

„Har Du," spurgte han, idet han gabede, „har Du allerede været her længe?"

Pigebarnet kunde ikke straks svare; endelig sagde hun med en næppe hørlig Stemme:

„Ja, jeg har allerede været her længe, Victor Alexandritsch."

„Ah!" Han tog sin Hue af og begyndte at purre sig i de røde, tætsammenklistrede Haar og satte den derpaa igen paa sit kostbare Hoved. „Og jeg, jeg havde saamænd nær glemt det aldeles. Desuden begyndte det ogsaa at regne, ser Du." Han gabede atter. „Jeg maa ogsaa have Øje med alting og har meget at tage vare, thi vi rejser i Morgen."

„I Morgen?" hviskede Pigen og fæstede sine Øjne forskrækket paa ham.

„Ja, i Morgen. Naa, naa, naa! hvad gør saa det," udbrød han ærgerligt, da han saa, at hun skælvede over hele Kroppen og bøjede Hovedet; „hvad skal nu det til, Akulina? Hvorfor græder Du? det ved Du jo, at jeg ikke kan udstaa." Her trak han paa sin Stumpnæse. „Hvis Du græder, saa gaar jeg straks igen. — Hvad er det for Dumheder!"

„Det vil jeg heller ikke", sagde Akulina hurtigt og gjorde sig Umage for at standse sine Taarer. „Altsaa i Morgen rejser De?" tilføjede hun efter en kort Tavshed. „Naar vil da Gud igen føre Dem til mig, Victor Alexandritsch?"

„Det føjer sig nok. Sker det ikke til næste Aar, saa sker det nok senere. Min Herre vil, lader det til, tage Tjeneste i Petersborg. Det er maaske ogsaa muligt", tilføjede han i en skødesløs Tone, „at vi gør en Udenlandsrejse.

„De vil snart glemme mig, Victor Alexandritsch", sagde Akulina sørgmodigt.

„Nej, hvorfor det? Jeg vil ikke glemme Dig; men Du maa bære Dig forstandigt ad, ikke gøre Optøjer og lystre din Fader i alting. Nej, jeg glemmer Dig saamænd ikke". Med disse Ord strakte han sig roligt i Græsset og gabede paany.

„Nej, glem mig ikke, Victor Alexandritsch", vedblev hun bønligt; „husk paa, hvor højt jeg altid har elsket Dem, og at jeg har ofret... De siger, Victor Alexandritsch, at jeg skal lystre min Fader; men hvor er det mig muligt at adlyde ham?"

„Hvorfor ikke det?" spurgte Victor Alexandritsch, idet han strakte sig paa Ryggen og lagde begge Hænderne under Hoevdet.

„De ved jo bedst selv, Victor Alexandritsch..."

Hun tav. Victor legede med sin Uhrkæde.

„Hør, Akulia", udbrød han efter en Pavse, „Du er jo slet ikke dum, og derfor maa Du ikke komme med saadanne Tosserier. Jeg vil jo kun dit Bedste, forstaar Du mig? Du er ikke dum, det ved jeg nok; Du er heller ikke ganske en Bondepige, ligesaa lidt som din Moder, men der fattes Dig paa Dannelse, og følgelig maa Du lystre, naar man befaler Dig noget".

„Det er jo forfærdeligt, Victor Alexandritsch".

„Ih, hvad er det for Sank, min Kære? hvad forfærdeligt er der vel deri? Hvad har Du der?" føjede han til, idet han vendte sig om til hende. „Er det Blomster?"

„Ja, det er Blomster og Urter", svarede Akulina tungsindigt. „Disse Rønnebær her", vedblev hun noget livligere, „de er gode for Kalvene; og her er Gaffelurt imod Krop. Men vil De se, hvad det er for en mærkværdig Blomst! En saa forunderlig Blomst har jeg aldrig set i mit Liv. Her er ogsaa Forglemmigejer og Violer. Men

disse her har jeg plukket til Dem", tilføjede hun, idet hun midt imellem Rønnebærrene fremtog en lille Buket mørkeblaa Kornblomster, der var sammenbundne med et tyndt Græsstraa. „Vil De have dem?"

Victor rakte dovent sin Haand ud efter Blomsterne, tog dem, lugtede til dem og begyndte at dreje dem rundt imellem sine Fingre. Akulina saa paa ham. I hendes sørgmodige Blik var der saa megen øm Hengivenhed, saa megen Ydmyghed og saa megen Kærlighed. Hun var noget bange for ham og vovede ikke at græde, og dog var det en Afsked imellem dem, dog var det sidste Gang, hun skulde se ham; men han laa og væltede sig som en Sultan foran hende og fandt sig med ædelmodig Nedladenhed og Taalmodighed i sin Skæbne. Jeg maa tilstaa, at jeg med Harme saa hans rødmussede Ansigt, hvor den afskyelige Selvkærlighed paa en oprørende Maade stak igennem denne Ligegyldighedens Maske. Akulina var i dette Øjeblik saa yndig; hendes tillidsfulde Sjæl udfoldede sig saa lidenskabeligt for ham, fløj ham saa venligt i Møde, smigrede sig saa kærligt ind hos ham, og han — han kastede Kornblomsterne paa Jorden, fremtog af Sidelommen i sin Paletot et lille rundt Glas i Bronceindfatning og forsøgte paa at tvinge det ind i Øjet; men hvor megen Umage han end gjorde sig, hvor meget han end trak Øjenbrynene ned og skød Kinden i Vejret, Glasset vilde dog paa ingen Maade blive siddende.

„Hvad er det?" spurgte den forbavsede Akulina ham.

„En Lorgnet", svarede han med Vigtighed.

„Hvortil bruges den?"

„Til at se med".

„Aa, laan mig den".

Victor rynkede Panden, men rakte hende dog Glasset.

„Saa den ikke itu", sagde han.

„Nej, det behøver Du ikke at frygte for", svarede hun i en vranten og hovmestererende Tone. Hun kneb det ene Øje til, som hun holdt Glasset for.

„Nej, ikke det, din Tosse, det andet", raabte Victor og rev Lorgnetten fra hende. Akulina blev rød, men tvang sig til at le og vendte sig bort.

„De er i Dag i daarligt Humør", hviskede hun.

„Aa Snak".

Den stakkels Pige tav og tilføjede derpaa med et dybt Suk:

„Ak, Victor Alexandritsch, hvor tungt vil det ikke falde os at skulle savne Dem".

Victor tørrede Lorgnetten af med sit Kjoleskød og puttede den igen i Lommen.

„Ja vist", tog han tilorde efter en Pavse, „i Begyndelsen vil det falde Dig lidt haardt, det er naturligt". Han klappede hende nedladende paa Skulderen; hun greb hans Haand og kyssede den frygtsomt. „Naa, javist, Du er jo en god Pige", vedblev han med et selvbehageligt Smil, „men hvad er derved at gøre? Jeg kan dog ikke blive her med min Herre; Vinteren staar for Døren, og Vinteren i en Landsby, det ved Du selv, er ikke til at udholde. Ganske anderledes er der i Petersborg! Der sker der Mirakler fra Morgen til Aften, som Du, lille Nar, ikke kan gøre Dig Begreb om. Der er et Liv paa Gaderne og fint Selskab og dannede Mennesker, som man med Fornøjelse kan omgaas. Forresten", føjede han til og strakte sig igen paa Ryggen i Græsset, „hvad kan det nytte, at jeg taler til Dig derom? Det er jo noget, Du ikke forstaar".

„Hvorfor ikke det, Victor Alexandritsch? Jeg har forstaaet det; jeg har forstaaet det altsammen".

„Nej, se til os", udbrød han haanligt.

Akulina saa igen ned for sig. „De har aldrig før talt

saaledes til mig, Victor Alexandritsch", sagde hun uden at slaa Øjnene op.

„Før! Før!" gentog han i en forbitret Tone.

Begge tav.

„Nu maa jeg gaa", bemærkede Victor, og støttede sig allerede paa Albuerne.

„Vent blot en Smule endnu", sagde Akulina bønligt.

„Hvad skal jeg vente efter? Jeg har jo allerede taget Afsked med Dig".

„O, vent", gentog Akulina.

Victor lagde sig igen ned og begyndte at fløjte. Akulina vendte ikke Øjnene fra ham. Jeg kunde se, at hun var i feberagtigt Oprør; hendes Læber bævede, og hendes blege Kinder farvedes af en fin Rødme.

„Victor Alexandritsch", begyndte hun med en afbrudt Stemme; „det er syndigt. Det er Synd af Dem, Victor Alexandritsch".

„Hvad er det, der er Synd?" svarede han gnavent, løftede sig en Smule i Vejret og vendte Hovedet om til hende.

„Det er Synd af Dem, Victor Alexandritsch. Havde De blot sagt et eneste godt Ord til Afsked; men ikke et Ord har De tilovers for mig, det ulykkelige, moderløse Barn..."

„Hvad vil Du have, at jeg skal sige?"

„Det ved jeg ikke; Nu rejser De bort uden at sige mig et Ord — hvormed har jeg fortjent det?"

„Nej, Du er altfor løjerlig; hvad vil Du, at jeg skal gøre?"

„Ikke et eneste Ord?"

„Det er bestandig den samme Vise", brummede han opbragt og stod op.

„Vær ikke vred, Victor Alexandritsch", udbrød hun

hurtigt og gjorde sig Umage for at holde sine Taarer tilbage".

„Jeg er slet ikke vred, men Du er jo dum. Hvad forlanger Du af mig? Ægte Dig kan jeg dog ikke, det ved Du meget godt. Hvad er det altsaa, Du vil? Hvad er det?" Han stak Hovedet frem, som om han ventede paa et svar, og spi'ede Fingrene ud.

„Jeg? Intet... jeg forlanger intet", svarede hun stammende og vovede næppe at udbrede Armene imod ham. „Giv mig blot et venl'gt Ord til Farvel".

Ved disse Ord styrtede Taarerne hende ud af Øjnene.

„Naa, det manglede blot! Nu begynder hun at flæbe", sagde Victor ko'dt og trak sin Hue ned over Øjnene.

„Jeg forlanger jo intet", vedblev hun hulkende og skjulte sit Ansigt i sine Hænder; men hvorledes skal jeg komme ud af det med min Familie? Hvad skal der b'ive af mig? O, Gud! Hvad skal der blive af mig Ulykkelige? De vil gifte mig med en anden, som jeg ikke kan udstaa... O, mit stakkels Hoved".

„Ja, flæb kun, flæb kun", brummede Victor, der imidlertid syntes at fø'e sig lidt genert ved Situationen.

„Havde han b'ot sagt mig et Ord, blot et eneste Ord!"

En voldsom Hulken, der syntes at sønderrive hendes Bryst, kvalte hendes Stemme. Hun kastede sig ned i Græsset paa sit Ansigt og begyndte at græde bitterligt; hele hendes Legeme skælvede krampagtigt; den længe tilbagehødte Smerte kom paa engang til Udbrud. Victor stod et Øjeblik stille foran hende, trak saa paa Sku'drene, vendte sig om og g'k hurtigt bort.

Der forløb nog'e Øjeblikke... Hun løftede Hovedet i Vejret, sprang op, saa sig omkring og slog Hænderne sammen; hun vilde ile efter ham, men Fødderne nægtede hende deres Tjeneste; hun styrtede paa Knæ. Jeg kunde ikke

længere holde det ud og vilde ile hen til hende; men aldrig saa snart blev hun mig va'r, før hun — Gud ved, hvor hun fik Kræfter fra — sprang op med et let Skrig og forsvandt mellem Træerne; hendes Blomster blev liggende i Gdæsset.

Jeg blev staaende et Øjeblik, tog Kornblomstbuketten op og begav mig fra Skoven ud paa Marken. Solen stod lavt paa den bleggule Himmel; dens Straaler syntes bestandig at blive blegere og koldere; der var i det højeste en halv Time endnu til Aftenens Frembrud, og dog havde Aftenrøden allerede lejret sig paa Horizonten. Et Vindstød fo'r kraftigt hen over den gule, fortørrede Stubmark, og de smaa, sammenskrumpne Blade hvirvlede sig i Vejret og fløj langs med Skovbrynet henover Vejen; den ene Side af Skoven, der vendte ud mod Marken, sitrede og straalede i et klart Aftenskær, og paa Græsstraaene og de rødlige Urter skinnede i tusindvis Spindelvævene i Aftensolen. Jeg stod stille og følte mig ganske tung om Hjertet. Højt over mig fløj den forsigtige Ravn med sine skarpe og tunge Vingeslag; den vendte sit Hoved, kastede et Sideblik til mig, som om den anede noget ondt, og fløj derpaa med sit hæse Skrig ind i Skoven. En Sværm Duer fløj i Vejret fra en Lade, hvirvlede sig rundt i en snæver Kreds og spredte sig derpaa ud over Marken; henover den nøgne Høj kørte en tom Telega raslende og rumlende.

Jeg vendte hjem; men Billedet af den stakkels Akulina kunde jeg ikke faa ud af mine Tanker, og hendes længst visnede Kornblomster ligger endnu den Dag i Dag paa min Pult.

IV.

MIN NABO RADILOW.

I Høsten opholder Skovsnepperne sig tidt i gamle Lindehaver. Af saadanne Haver findes der temmelig mange hos os i det Orelske Guvernement. Vore Oldefædre tog i Reglen, naar de valgte sig en Byggeplads, to eller tre Tønder Land god Jord ud til en Frugthave med Lindealléer. Halvtredsindstyve eller højst halvfjerdsindstyve Aar derefter forsvandt disse Gaarde, disse „Adelsreder", som man kaldte dem, lidt efter lidt fra Jordens Overflade. Husene forfaldt eller udstykkedes til nyt Bygningsmateriale, Stenlængerne forvandlede sig til Ruiner, Æbletræerne uddøde og brugtes til Brændsel, og Hegnene bortryddedes.

Kun Lindetræerne voksede ligesom tidligere i uforstyrret Herlighed, og, omgivne af pløjede Marker, fortæller de endnu vor letsindige Generation om deres „i Herren hvilende Fædre og Paarørende". En saadan gammel Lind er et smukt Træ, og selv den russiske Bondes ubarmhjertige Økse skaaner den altid; dens Blade er smaa og fine, den strækker sine vægtige Grene ud til Siderne, og under dens Krone hersker der en evig Skygge.

En Dag, da jeg tidligemed Jermolai strejfede omkring paa Markerne efter Agerhøns, bemærkede jeg i nogen Afstand en forladt Have og begav mig derhen. Næppe var jeg indenfor dens Hegn, førend en Skovsneppe rasllende

fløj op fra Buskadset. Jeg skød, og i samme Øjeblik lød der et Skrig et Par Skridt fra mig; imellem Træerne skimtede jeg en ung Pige, der saa forskrækket ud og straks efter forsvandt. Jarmo'ai kom løbende hen til mig.

„Hvor kan De falde paa at skyde her? Her bor jo en Godsejer".

Jeg havde næppe faaet Tid til at svare, og min Hund havde næppe med fornem Vigtighed bragt mig den dræbte Fugl, før jeg allerede hørte tunge Skridt, og en høj, rank Mand med et tyndt Mundskæg traadte ud af Krattet og blev staaende foran mig med en utilfreds Mine.

Jeg undskyldte mig, saa godt jeg kunde, sagde ham mit Navn og tilbød ham den Fugl, jeg havde skudt paa hans Vildtbane.

„Godt", sagde han smilende, „jeg tager imod den, men kun paa den Betingelse, at De bliver her og spiser den hos os".

Oprigtig talt var jeg ikke videre glad over denne Indbydelse, men det var mig en Umulighed at afslaa den.

„Ja, jeg er Godsejer her og Deres Nabo; mit Navn, som De maaske har hørt, er Radilow", vedblev min nye Bekendt. Det er i Dag Søndag, derfor haaber jeg, at De vil kunne finde et taaleligt Middagsmaaltid hos mig; ellers vilde jeg ikke have vovet at indbyde Dem".

Jeg svarede, hvad man i saadanne Tilfælde plejer at svare, og fulgte ham.

En Sti førte os snart ud af Lindeskoven og ind i en Køkkenhave. Imellem de gamle Æbletræer og Stikkelsbærbuske kiggede runde, beggrønne Kaalhoveder frem; om de høje Stænger snoede sig Humlen; i Bedene stod tæt ved hinanden Riskviste omviklede med fortørrede Ærteplanter; store flade Græskar laa ligesom henvæltede paa Jorden; de gule Agurker traadte skinnende frem mellem deres be-

støvede, kantede Blade; paa to eller tre Sider voksede sammendynget tartariske Dværgkirsebærtræer, Hyldetræer og Hyben — de sørgelige Rester af forhenværende Busketter. Ved Siden af en lille Fiskedam, der var fyldt med et rødligt og slimet Vand, saa man en med Vandpytter omgiven Brønd; Ænderne plaskede geskæftigt i Pytterne; henne paa Grønningen gnavede en Hund, der sitrede over hele Kroppen, paa en Knokkel, og ikke langt derfra græssede en broget Ko og kastede engang imellem Halen hen over sin tørre Ryg.

Stien bøjede nu tilside, og bagved tætte Pile- og Birketræer tittede et gammelt, graat lille Hus frem med et Brædtetag og en skæv Indgangstrappe. Radilow blev staaende.

„Jeg har forresten", sagde han og saa mig trohjertig og aaben ind i Ansigtet, „overvejet hos mig selv, at De maaske slet ikke har Lyst til at tage ind hos mig; i det Tilfælde..."

Jeg lod ham ikke tale ud og forsikrede ham, at det tværtimod vilde være mig meget behageligt at spise hos ham.

„Naa, som De vil".

Vi traadte ind i Huset. En ung Knøs i en Kaftan af tykt, blaat Tøj kom henimod os. Radilow befalede ham straks at skænke Jermolai en Snaps, og min Jæger bukkede ærbødigt.

Fra Forværelset, der var pyntet med alle Slags brogede Billeder og Fuglebure, kom vi ind i en lille Stue, Radilows Kabinet. Jeg skilte mig af med mit Jagttøj og stillede min Flint hen i en Krog; Knøsen i den lange Kjole børstede mig meget omhyggeligt.

„Lad os saa gaa ind i Dagligstuen", sagde Radilow venligt, „saa skal jeg gøre Dem bekendt med min Moder".

Jeg fulgte ham. Paa den midterste Sofa i Dagligstuen

sad en lille, gammel Kone med et godmodigt Ansigt og et frygtsomt sørgmodigt Blik; hun havde en mørkebrun Kjole paa og et hvidt Hovedtøj. Han forestillede mig for hende som deres Nabo.

Den gamle Kone rejste sig op og hilste paa mig uden at slippe den tykke, uldne Strikkepose af sine magre Hænder.

„Har De været længe i vor Egn?“ spurgte hun med en sagte og svag Stemme.

„Nej, meget kort.“

„Er det Deres Hensigt at blive her længe?“

„Jeg tænker indtil Vinteren“.

Den Gamle tav.

„Og han der“, sagde Radilow, idet han pegede paa en lang og tør Skikkelse, som jeg ikke havde bemærket ved vor Indtrædelse, „er Feodor Michéitsch. Naa, Fedja, kan kan Du give vor Gæst en Prøve paa din Kunst? Hvorfor er Du krøben hen i Krogen?“

Feodor Michéitsch rejste sig straks, hentede henne fra Vinduet en elendig Violin, greb Buen, ikke som man plejer ved Enden, men paa Midten, stemmede Violinen imod Brystet, lukkede Øjnene og begyndte paa at gnide en Hopsavals, som han ledsagede med en hylende Sang og snart efter med en ligesaa ynkelig Dans. Han syntes at være en halvfjerdsindstyve Aar gammel; en lang Nankins Kjole hang omkring hans knoglede Lemmer; hans Mund var tandløs og hans Stemme sitrende og svag. Radilow kunde formodentlig se paa mit Ansigt, at Fedjas Kunst ikke morede mig synderlig.

„Naa, det er godt, Gamle“, afbrød han ham. „Hold Du kun op og hent Dig din Gratifikation“.

Feodor lagde straks Violinen fra sig, bukkede saa først for mig som Gæsten, derpaa for den gamlle Kone og Radilow og gik saa ud af Stuen.

„Han har ogsaa været Godsejer„, vedblev min Ven, „og det en rig Godsejer, men han har ruineret sig, og nu lever han hos mig. I sin Tid var han den første Hane i Kurven i hele Guvernementet. To Koner bortførte han fra deres Mænd; han holdt sig et helt Sangerkor, og selv sang og dansede han som en Mester. Men behager De ikke en Snaps? Maden staar allerede paa Bordet".

En ung Pige, den samme, som jeg havde skimtet et Øjeblik nede i Haven, traadte ind i Stuen.

„Ah, der har vi Olga", bemærkede Radilow; „nu kan De gøre Bekendtskab med hende, og saa gaar vi til Bords."

Vi traadte ind i Spisestuen og satte os. Medens vi tog Plads, sang Feodor, hvis Øjne og Næse havde faaet en forhøjet Glans efter Gratifikationen, den bekendte Sang: „Sejrens Torden skal forkynde". Man satte en særskilt Anretning for ham paa et lille Bord uden Serviet. Den gamle stakkels Fyr udmærkede sig ikke ved Renlighed, og derfor var man altid nødt til at holde ham i nogen Afstand fra det øvrige Selskab. Han slog Kors for sig, satte sig ned og begyndte at hugge i sig som en Hajfisk.

Middagsmaden var virkelig ikke ilde, og da det var Søndag, manglede der hverken paa Gele eller Bagværk. Ved Bordet var Radilow, der havde tjent ti Aar i et Infanteriregiment og gjort et Felttog med i Tyrkiet, uudtømmelig i at fortælle. Jeg hørte opmærksomt paa ham og holdt hemmelig Øje med Olga. Hun var ikke nogen egentlig Skønhed, men hendes Ansigts bestemte og rolige Udtryk, hendes brede, hvide Pande, hendes yppige Haar og især hendes brune, kloge, klare og livlige Øjne maatte overraske enhver. Hun syntes at sluge ethvert af Radilows Ord, og hendes Ansigt forraadte, jeg vil ikke sige Deltagelse, men en vis lidenskabelig Opmærksomhed. Efter Aarene kunde

Radilow være hendes Fader; han sagde ogsaa Du til hende — men jeg saa straks, at hun ikke var hans Datter.

I Samtalens Løb kom han ogsaa til at omtale sin afdøde Kone — „hendes Søster der", — tilføjede han og pegede paa Olga. Hun blev rød og saa ned foran sig.

Radilow tav et Øjeblik og begyndte derpaa at tale om andre Ting. Den gamle Moder talte ikke et Ord under hele Maaltidet; hun spiste saa godt som intet og syntes heller ikke at tænke paa, at jeg var hendes Gæst. Hendes Træk forraadte denne ængstelige og haabløse Forventning, denne Alderens Tungsindighed, der gør et saa pinligt Indtryk paa Beskueren. Ved Slutningen af Maaltidet vilde Feodor begyndte at give os et Musikstykke til Bedste, som et Udtryk af sin Taknemlighed; men Radilow saa paa mig og bad ham om at tie. Folk, der bestandig er beskæftigede med en Tanke eller en Lidenskab, har et vist fælles Kendetegn, noget vist beslægtet i deres Opførsel, hvor forskellige de end er for Resten i Evner, Stilling og Opdragelse. Jo mere jeg betragtede Radilow, desto mere syntes han mig at høre ind under denne Kategori. Han talte om Landvæsenet, om Høslet, om Krigen, om Provinshistorier og om de forestaaende Adelsvalg, han talte utvungent og interessant; men pludselig sukkede han, sank tilbage i Lænestolen som en Mand, der er udmattet af et anstrengende Arbejde, og fo'r med Haanden hen over Ansigtet. Hele hans gode og varme Sjæl syntes optagen af en eneste Følelse.

Jeg undrede mig allerede over, at jeg ikke havde kunnet opdage nogen Lidenskab hos ham; hverken for Mad eller for Vin, eller for Jagt, eller for kurskiske Nattergale, eller for russisk Literatur, eller for Pasgængere, eller for Snorefrakker, eller for Kort- og Billardspil, eller for Baller, eller for Udflugter til Hovedstæderne, eller for Papir- eller

Runkelroe-Sukkerfabriker, eller for pyntelige Havehuse, eller for The, eller for Rideheste, der krummer sig i en Cirkel, ja, ikke engang for tykke Kuske, der er nødt til at anbringe deres Bælter oppe under Armene, for hine storartede Kuske, der, Gud ved hvorfor, ved enhver Bevægelse af Halsen en nødt til at vende Øjne — „hvad er dog det for en Godsejer", tænkte jeg.

Imidlertid agerede han aldeles ikke den Mørke eller med sin Skæbne Utilfredse; tværtimod aandede hele hans Væsen den største Velvilje, Mildhed og en Aabenhed, der grænsede til Fortrolighed; men med det samme følte man ogsaa, at han ikke kunde komme nogen i Møde med sandt Venskab, dels fordi det var tydeligt, at han overhovedet ikke trængte til nogen, dels ogsaa fordi hans eget Liv synes at koncentrere sig i hans eget Indre. Naar jeg saa nøje paa Radilow, kunde jeg umuligt forestille mig, at han var lykkelig. Uden at man kunde kalde ham en virkelig smuk Mand, var der i hans Smil, i hele hans Væsen noget ubeskriveligt Tiltrækkende. Han var, hvad jeg vil kalde et herligt Menneske.

Vi havde nylig begyndt at tale om den nye Kredsadelsmarskal, da vi hørte Olga sige i Døren: „Theen er paa Bordet". Vi gik ind i Dagligstuen. Feodor Michéitsch sad ligesom tidligere henne i en Krog mellem Vinduet og Døren og havde beskedent trukket Fødderne til sig. Radilows Moder strikkede paa en Strømpe. En vis høstlig Friskhed og en stærk Æblelugt trængte gennem de aabne Vinduer ind til os fra Haven. Olga skænkede The, og jeg betragtede hende nu med større Opmærksomhed end ved Bordet. Hun talte meget lidt, som alle Provinsdamer overhovedet. Men jeg bemærkede ikke heller hos hende, at hun havde Lyst til at sige noget smukt og dog tillige at have Følelse af sin egen Uformuenhed. Hun sukkede ikke, som om hun

var betagen af uforklarlige Følelser, hun rullede ikke med Øjnene, og hun smilte ikke drømmende og ubestemt. Hun saa rolig og tankefuld hen for sig, ligesom en, der har fattet sig efter en stor Lykke eller efter en stor Skræk. Hendes Gang og hendes Bevægelser var sikre og frie. Hun behagede mig meget.

Jeg kom igen til at tale med Radilow. Jeg kan nu ikke mere befinde mig paa, hvorledes vi kom til at gøre den almindelige Bemærkning, at de ubetydeligste Ting ofte gør større Indtryk paa Menneskene end de allervigtigste.

„Ja", sagde Radilow, „det har jeg selv erfaret. De ved, at jeg har været gift, ikke længe... tre Aar omtrent. Min Kone døde i Barselseng, og jeg troede, at jeg ikke kunde overleve hende; jeg var forfærdelig rystet, næsten tilintetgjort, men græde kunde jeg ikke, og jeg gik om ligesom et forvildet Menneske. Man havde klædt hende, saaledes som Skik og Brug er, og lagt hende paa et Bord... her i dette Værelse. Præsten kom, Kirkesangerne kom, de sang, bad, antændte Røgelsekar... Taarer kunde jeg ikke fælde. Mit Hjerte var som forstenet, og mit Hoved med; hele Legemet var saa tungt som Bly. Saaledes forløb den første Dag, og, skulde De tro det? Om Natten faldt jeg endogsaa i Søvn. Den næste Morgen gik jeg ind til min Kone. Det var om Sommeren, og Solen kastede sin Glans henover hende ligefra Hoved til Fod. Paa en Gang ser jeg (her bævede Radilow uvilkaarligt), at det ene Øje ikke var ganske lukket, og henover dette Øje løb der en Flue. Jeg styrtede om som et Neg, og da jeg kom til mig selv igen, græd jeg uophørligt".

Radilow tav. Jeg saa paa ham og derpaa poo Olga. Jeg vil aldrig, saalænge jeg lever, glemme Udtrykket i hendes Ansigt. Den gamleKone lagde sin Strømpe i Skødet, tog et Lommetørklæde op af sin Strikkepose og aftørrede

hemmelig en Taare. Feodor Michéitsch rejste sig pludselig, greb efter sin Violin og gned paa den, saa det skurrede mig i Ørene. Han vilde sandsynligvis opmuntre os, men vi fo'r alle sammen ved den første Lyd, og Radilow bad ham om at forho'de sig rolig.

„Forøvrigt", vedblev han, „hvad der er borte, er borte. Det forgangne kommer ikke tilbage, og alt, hvad der sker i denne Verden, er jo til vort Bedste, har, hvis jeg ikke tager fejl, Voltaire sagt", tilføjede han hurtigt.

„Ja, ganske vist", svarede jeg, „og der er ingen Ulykke, som man ikke kan faa Bugt med. Der gives ingen Tilstand saa elendig, at man ikke igen kan komme ud af den".

„Tror De", bemærkede Radilow. „Ja, maaske kan De have Ret. Jeg erindrer, at jeg i Tyrkiet laa halvdød i et Hospital af Forraadnelsesfeber. Jeg manglede al mulig Bekvemmelighed, som det plejer at gaa i Krigen; men ogsaa for det, som vi havde, kunde vi takke Gud. Pludselig bringer man endnu nogle andre Syge til os; men hvor skulde man lægge dem hen? Lægen spekulerede nok, men der var ingen Plads at finde. I det samme traadte han hen til min Seng og spurgte Kirurgen: „Lever han?" Denne svarede: „I Morges levede han endnu". Lægen bukkede sig ned og hørte, at jeg trak Vejret. Den gode Mand blev utaalmodig og sagde: „Det er da en forbandet Natur! Han maa dog dø, han dør ganske vist, men det piber endnu i ham, og dersom det trækker længe ud, tager han kun Plads op og er til Byrde for de andre". Naa, det ser galt ud for Dig, Michailo Michailitsch, tænkte jeg... Og jeg kom mig dog, og lever som De ser den Dag i Dag. Følgelig har De Ret".

„I ethvert Tilfælde har jeg Ret", svarede jeg, „thi hvis De virkelig var død, saa var De ogsaa kommen ud af Deres elendige Stilling".

„Det forstaar sig, det forstaar sig“, tilføjede han; „det kommer kun an paa at tage en rask Beslutning. Hvad Glæde er der ogsaa ved at være i en saadan misserabel Stilling? Hvad er der at tøve efter og betænke sig paa? .....“.

Olga gik hurtig op og ned i Stuen.

„„Naa, Fedja“, raabte Radilow, „gnid nu løs og giv os en Dans“.

Foran Husets Dør hørtes en Rummel af en Jagtdroske, og et Øjeblik efter traadte en Fremmed ind i Stuen og afbrød denne Scene. Den næste Morgen ved Daggry brød jeg op for at fortsætte Jagten med Jermolai. En Ugestid derefter tog jeg igen ind til Radilow, men jeg traf hverken ham eller Olga, og et Par Uger efter erfarede jeg, at han var pludselig forsvundet; han havde forladt sin Moder og var flygtet med sin Svigerinde. Hele Guvernementet var i Oprør over denne Tildragelse, og nu først begreb jeg Udtrykket i Olgas Ansigt under Radilows Fortælling. Det aandede ikke alene Deltagelse, men flammede af Skinsyge.

Før jeg tog bort fra Egnen, besøgte jeg Radilows gamle Moder. Jeg traf hende i Dagligstuen, hvor hun spillede Sorteper med Feodor Michéitsch.

„Har De hørt noget fra Deres Søn?“ spurgte jeg endelig.

Den gamle Kone begyndte at græde, og jeg spurgte ikke videre.

V.

KONTORET.

Det var i Høsten. Allerede længe strejfede jeg med min Flint omkring paa Markerne og vilde sandsynligvis ikke før Aften naaet hen til Værtshuset paa den store kurskiske Landevej, hvor min Trespænder ventede paa mig, hvis ikke en yderst fin og kold Regn, der fra Morgenstunden af havde forfulgt mig lige saa utrættelig og ubønhørlig som en gammel Jomfru, havde tvunget mig til, om end paa kort Tid, at søge Tilflugt i Nabolaget. Medens jeg endnu overvejede, til hvilken Side jeg skulde vende mig, fik jeg pludselig Øje paa en lav Røgterbolig ved Siden af en Ærtemark. Jeg traadte nærmere hen til Hytten, kiggede ind under Straataget og fik Øje paa en gammel Mand, der saa saa skrøbelig ud, at han straks erindrede mig om hin døende Gedebuk, som Robinson fandt i en Hule paa sin Ø. Den gamle Mand sad paa Hug, trykkede de smaa halvblinde Øjne til og tyggede ivrigt paa en tør og haard Ært, som han rullede frem og tilbage i sin tandløse Mund. Han var saa fordybet i denne Forretning, at han slet ikke lagde Mærke til min Ankomst.

„Gamle Fatter!“ raabte jeg.

Han hørte op at tygge, trak Øjenbrynene i Vejret og aabnede Øjnene med Anstrengelse. „Hvad er det?“ spurgte han med en hæs, pibende Stemme.

„Hvor er der her en Landsby i Nærheden?“

Den Gamle tyggede igen. Han havde ikke forstaaet mig, og jeg gentog mit Spørgsmaal endnu højere.

„En Landsby? ... Hvad vil Du da?“

„Jeg vil søge Ly for Regnen.“

„Hvad?“

„Søge Ly for Regnen.“

„Ja, ja.“ Han kløede sig i Nakken. — „Saa gaa,“ sagde han og slog uforstaaelig med Hænderne, „ser Du, naar Du gaar forbi Skoven ser Du ... og Du saa gaar videre ... saa vil Du nok finde Vejen ... men Vejen skal Du lade ligge og holde tilhøjre, tilhøjre, tilhøjre, tilhøjre ... saa kommer Du til Ananjewa ... eller ogsaa til Sitowka ...“

Jeg havde ondt ved at forstaa den Gamle. Skægget hindrede ham i at snakke, og Tungen vilde ikke rigtig lystre.

„Hvor er Du fra?“ spurgte jeg ham.

„Hvad?“

„Hvor Du er fra?“

„Fra Ananjewa.“

„Hvad bestiller Du her?“

„Hvad?“

„Jeg passer paa.“

„Hvad passer Du paa?“

„Ih, paa Ærterne.“

Jeg kunde ikke lade være at smile. „Men hvor gammel er Du da?“

„Gud ved det.“

„Du kan vel ikke se godt?“

„Hvad?“

„Om Du ser slet?“

„Ja. Imellem kan jeg heller høre.“

„Men for Guds Skyld, hvorledes kan Du da passe paa?“

„Det maa mine Foresatte om."

Foresatte! tænkte jeg, og ikke uden Medlidenhed betragtede jeg den Gamle.

Han famlede omkring paa sit Legeme og tog nu af en Brystlomme et Stykke tørt Brød frem, som han begyndte at suge paa ligesom et Barn.

Jeg gik henimod Skoven, holdt tilhøjre og tilhøjre, som den gamle havde sagt, og kom endelig til en stor Landsby med en Stenkirke i en anselig Herregaard — ogsaa med Søjler, og med en anselig Herregaard — ogsaa med Søjler. Allerede langt borte havde jeg igennem Regnen lagt Mærke til en Hytte, der ragede frem over de andre; den havde et Bræddetag og to Skorstene og var efter al Sandsynlighed Fogedens Bolig; henimod den rettede jeg mine Skridt, i Haab om her at finde en Themaskine, The, Sukker og ikke altfor sur Mælk. I Selskab med min gennemfrosne Hund traadte jeg ind i Forstuen og aabnede Døren; men i Stedet for det sædvanlige Indbo i en Bondestue, saa jeg nogle med Papirer bedækkede Borde, to røde Skabe, tilk'attede Blækhuse, nogle kæmpemæssige Sandhuse af Tin, overordentlig lange Penne og deslige; ved et af Bordene sad der en tyveaarig Knøs med et sygeligt og ubehageligt Udseende. Hans Paaklædning var den sædvanlige, nemlig en graa Nankins Frakke med Fedtglans paa Maven og paa Opslagene.

„Hvad ønsker De?" spurgte han, idet han løftede Hovedet i Vejret ligesom en Hest, man griber i Bidselet.

„Her bor formodentlig en Forvalter eller ..."

„Her er det herskabelige Hovedkontor," afbrød han mig. „Jeg sidder her som Jourhavende. Har De da ikke set Skiltet? Derfor hænger det der."

„Hvor kan man tørre sig her? er der nogen her i Landsbyen, der har en Themaskine?"

„Ja, det er naturligt," svarede han mig med Vigtighed. „De kan gaa hen til Pater Timofei eller til Tarafitsch, eller ogsaa til Cografena, Hønsepigen ..."

„Hvem snakker Du med, Din Okse? kan Du ikke lade mig sove?" lød en Stemme fra Sideværelset.

„Der er kommet en Herre, der spørger, hvor han kan tørre sig."

„Hvad er det for en Herre?"

„Det ved jeg ikke. Han har en Hund og en Flint med sig."

I Sideværelset knagede en Seng. Døren aabnedes, og en tyk Mand i de Halvtreds af lille Vækst, med en Tyrehals, fremstaaende Øjne og et tykt, skinnende Ansigt, traadte ind i Stuen.

„Hvad ønsker De?" spurgte han mig.

„At tørre mig."

„Det er her ikke Stedet til."

„Jeg vidste ikke, at her var et Kontor. Forresten vil jeg gerne betale ..."

„For den Sags Skyld kan det ogsaa gerne ske her," svarede den Tykke; „vil De behage at træde ind her."

Han førte mig ind i et andet Værelse, dog ikke i det, som han var kommen fra.

„Tror De at kunne have det bekvemt nok her?"

„O ja, især hvis jeg kunde erholde lidt The og lidt Fløde."

„Det er til Tjeneste. Vil De ikke imidlertid klæde Dem af og hvile Dem, saa skal Theen paa Minutten være færdig."

„Hvem tilhører dette Gods?"

„Fru von Losniakow, Helena Nikolaewna." Han gik ud af Stuen.

Jeg saa mig om. Langsmed den Væg, som adskilte mit

Værelse fra Kontoret, stod en stor Læderdivan. To højryggede Stole, der ligeledes var betrukne med Læder, stod henne ved det eneste Vindue, der vendte ud til Vejen. — Paa Væggene, der var beklædte med rødstribede Tapeter, hang tre store Oliemalerier. Det ene forestillede en Jagthund med blaat Halsbaand og havde den Paaskrift: „Det er min Glæde". Ved Fødderne af Hunden flød der en Strøm, og paa den modsatte Bred sad der under et Fyrretræ en umaadelig stor Hare med spidse Øren. Paa det andet Billede spiste to gamle Mand en Vandmelon, og bagved Melonen saa man i det fjerne en græsk Porticus med Indskriften: Tilfredsstillelsens Tempel. Paa det tredje var et Fruentimmer afbildet i en liggende Stilling og i Forkortning med skæve Bryster, røde Knæ og meget tykke Hæle, hvilket som bekendt i Russernes Øjne er en ikke ringe Skønhed. Min Hund krøb, uden at betænke sig længe, med overnaturlig Anstrengelse ind under Divanen og forefandt der sandsynligvis en god Mængde Støv, thi den begyndte straks at nyse ganske forskrækkeligt.

Jeg traadte hen til Vinduet. Henover Vejen fra Herregaarden til Kontoret laa der Brædder i en skraa Retning, en meget nyttig Forsigtighedsregel, da der takket være vor Jordbunds Beskaffenhed og den vedvarende Regn, var et grueligt Ælte overalt. I Gaarden, der hørte til den herskabelige Bolig, saa man, hvad man sædvanlig ser i saadanne Gaarde: Tjenestepiger i afblegede Sirtseskjoler trippede frem og tilbage, Karlene vadede i Snavset, stod stille og kløede sig paa Ryggen, en bunden Hest viftede dovent med sin Hale, Hønsene kaglede og paa Indgangen til en mørk og faldefærdig Sidebygning, sandsynligvis en Badstue sad en firskaaren Knøs med en Guitar og sang ikke uden Bravour den bekendte Romance:

„Je — jeg skal da nu drage
Bo — bort fra dette Sted osv"

Tykkerten kom igen ind i Værelset til mig. „Nu bringer man Dem Theen," sagde han med et behageligt Smil.

Knøsen i Nankins Frakke, den jourhavende Kontorist, satte Themaskinen frem paa et gammelt Spillebord og ved Siden af Thepotten, et Glas paa en revnet Underkop, en Flødekande og et Bundt stenhaarde Bolchowske Kringler.

Tykkerten fjernede sig atter. „Er det," spurgte jeg den Jourhavende, „er det Forvalteren her paa Stedet?"

„Nej, det er det ikke, han var først Kasserer, og nu er han første Bogholder."

„Har I da ingen Forvalter her?"

„Nej. En Burmister har vi, men en Forvalter er her ikke."

„Altsaa har I en Godsinspektør?"

„Ja, vist; det er en Tysker, men han er ikke Bestyrer."

„Hvem er da det?"

„Den naadige Frue selv."

„Aha ... Sig mig engang, hvormange Mennesker der er beskæftigede her paa Kontoret?"

Knøsen tænkte efter. „Her er seks."

„Hvad for noget!" udbrød jeg, „saa har Eders Frue vel ogsaa et stort Tjenerskab?"

„Jeg vil ikke sige, at det just er saa stort ..."

„Men hvormange omtrent?"

„Ja, det kan vel være saadant en halvandet hundrede."

Vi tav begge en Stund. „Skriver Du godt?" begyndte jeg atter.

Knøsen smilte fra det ene Øre til det andet, nikkede med Hovedet, gik ind i Kontoret og bragte et beskrevet Ark med

sig. „Det er min Skrift," sagde han med det samme Ansigt.

Jeg saa paa det: paa et Kvartblad graat Papir var der med en smuk, stor Haandskrift skrevet følgende:

„Forordning
for det herskabelige Hoved-Huskontor i Ananjewa.
Til Burmisteren Michailo Wikulow. Nr. 209.

„Det bliver Dig hermed paalagt, ufortøvet efter at have modtaget dette, at undersøge: hvo der forgangen Nat i beruset Tilstand og med uanstændige Sange har passeret igennem den engelske Have og vækket og forstyrret Guvernanten, Madame Eicheni fra Frankrig, samt hvo der den Nat havde Vagt i Haven og har tilladt saadanne Optøjer?

Om alt det Ovenanførte bliver Dig paalagt at indhente udførlige Oplysninger og ufortøvet at indberette samme til Kontoret.

Nikolai Chwostow,
første Bogholder."

Paa denne Forordning var der anbragt et uhyre Vaaben, og nedenunder stod følgende Efterskrift:

„Dette punktlig at efterkomme.

Helena Losniakow."

„Har Godsbesidderinden selv tilføjet dette?" spurgte jeg.

„Ja, det forstaar sig; det gør hun altid selv."

„Nu sender I vel denne Befaling til Burmisteren?"

„Nej, han kommer herhen og læser den, det vil da sige man læser den for ham, thi han kan hverken læse eller skrive."

Den Jourhavende tav.

„Naa, hvad siger De dertil," tilføede han smidskende. „Er det ikke godt skrevet "

„Jo, ganske vist."

„Hvormeget har Du i Gage?" spurgte jeg.

„Fem og tredive Rubler og fem Rubler til Støvler.

„Er Du tilfreds dermed?"

„Ja, det tror jeg. Det er ikke alle og enhver, der er saa lykkelige. Det er en Guds Lykke, at jeg er kommen her, thi min Onkel tjener som Hushovmester paa Gaarden."

„Har Du det da godt?"

„Ja. Sandt at sige," vedblev han med et Suk, „har man det egentlig bedre hos Købmændene."

„Hvorledes det? give Købmændene da større Gage?"

„Jo vist! nej, de vi'de nok snart fure En, naar man vilde tale om Gage! nej, Købmanden giver En Kost og Klæder, og naar man gør ham det tilpas, saa falder der lidt af endnu. Er man paa Rejse med ham, og han drikker The, saa faar man sin The med, og hvad han spiser, det spiser man med. En Købmand, Gud bevares, kan ikke sammenlignes med en Godsejer. Købmanden chikanerer En ikke; naar han bliver vred, slaar han til, og dermed er den Ting færdig; han gaar ikke og stikler fra Morgen til Aften. Er man derimod hos en fornem Herre, saa har man sin Nød. Intet er ham tilpas; det duer ikke, og det kan han ikke lide; bringer man ham et Glas Vand eller noget at spise, saa hedder det straks, at Vandet stinker, eller at Maden er fordærvet. Gaar man saa ud med det igen, stiller sig lidt bag Døren og bringer det saa ind igen, saa siger han: Der ser Du! nu stinker det ikke mere. Og nu de naadige Fruer, ja med dem er det rent galt ... jeg vil slet ikke tale om Frøknerne ... naa!",

„Fediuschka!" kaldte den Tykkes Stemme ude i Kontoret. Den Jourhavende skyndte sig ud. Jeg drak mit Glas The, lagde paa Divanen og faldt i Søvn.

Jeg sov i to Timer. Da jeg vaagnede, vilde jeg staa op, men min Dovenskab beholdt Overhaand: jeg lukkede Øjnene igen, men var ikke i Stand til at sove. Bag ved Skilevæggen blev der ført en Samtale, og uvilkaarlig lyttede jeg efter.

„Ja, ja," sagde en Stemme; „ja, ja, Nicholai Jeremitsch, det er en Ting, som man maa vel overlægge. Uden det gaar det slet ikke. Hm!" den Talende rømmede sig.

„Tro De mig, Gawrila Antonitsch," svarede Tykkerten, „jeg maa dog bedst vide, hvad der her er Skik og Brug. Det er Dem, der skal overlægge det."

„Ja, De maa rigtignok vel vide det, Nicolai Jeremitsch, for De er jo her den Øverste, som man siger. Naa, hvorledes bærer vi os altsaa ad?" vedblev den ubekendte Stemme. „Hvorledes indretter vi Tingen tal De, saa hører jeg efter."

„Ja, hvorledes skal vi indrette det? Det beror jo egentlig paa Dem; men det lader til, at De mangler den gode Vilje."

„Hvor kan De sige det, Nicolai Jeremitsch? husk paa, at jeg er en Købmand, og at jeg maa se at faa mine Varer saa billige som muligt, det er jo ligefrem mig Pligt, Nicolai Jeremitsch."

„Otte Rubler." sagde Tykkerten i en afgørende Tone.

Et Suk trængte ind til mig. „Nikolai Jeremitsch, De forlanger for meget."

„Jeg kan umulig gøre det for mindre."

Der indtraadte en Pavse.

Jeg rejste mig sagte og kiggede ind igennem en Ridse i Væggen. Tykkerten sad ned og vendte Ryggen til mig; ligeoverfor ham sad en mager og bleg Købmand, der saa ud som den personificerede Sult. Han trak uophørligt i sit Skæg og plirede med Øjnene.

„Vintersæden," begyndte han igen, „staar mærkværdigt godt i dette Aar; jeg har paa hele Vejen ikke kunnet se mig mæt paa den. Fra Woronesch af var den især mageløs, prima Sort, kan man gerne sige!"

„Ja, Sæden staar ikke daarlig," svarede den første Bogholder, „men De ved jo nok, Gawrila Antonitsch, at det kan tegnè godt om Efteraaret, men at det er Foraaret, det kommer an paa.

„Det er sandt, Nicolai Jeremitsch, thi alt staar i Guds Haand, og De har ikke talt andet end den rene Sandhed... Men jeg synes, at Deres Gæst rører sig derinde."

Tykkerten vendte sig om og lyttede. „Nej, han sover. Forresten kan jeg jo gerne ..." Han gik hen til Døren „Nej, han sover," gentog han og vendte igen tilbage til sin Plads.

„Naa, hvorledes bliver det saa, Nicolai Jeremitsch?" begyndte Købmanden paa ny; „vi maa dog se engang at komme til Ende. Hør, lad det nu blive derved: to halvhundrede Rubelsedler og endnu en halv spenderer jeg paa Dem, og saa siger vi derovre" — han pegede over til Herregaarden — „at vi er blevne enige om seks en halv Rubel. Slaar De til, Top?"

„Nej, fire halvhundrede Sedler faar jeg," svarede Bogholderen.

„Naa tre da?"

„Fire."

„Nej, tre, Nicolai Jeremitsch."

„Saa taler vi ikke mere om den Ting, Gawrila Antonitsch."

„Vil De da ikke tage imod Fornuft!" mumlede Købmanden. „Naar De er saa paastaaeig, vil jeg hellere gøre Tingen af med den naadige Frue."

„Som De behager," svarede Tykkerten. „Det skulde

De have gjort for længe siden! Hvorfor spilder De saa Deres Tid hos mig?"

„Naa, lad det nu være godt, Nicolai Jeremitsch; De bliver straks saa hidsig! jeg har jo ikke ment noget Ondt med det."

„Nej, vist ikke; hvorfor skal vi længere..."

„Naa, snak nu ikke længere derom, men tag imod Fornuft. Hører De ikke, at det kun var mit Spøg? Tag saa imod de tre en halv, og lad det være godt dermed; der er er jo ikke noget at opstille med Dem".

„Det skulde egentlig være fire, men jeg har været dum nok til at overile mig", mumlede Tykkerten.

„Altsaa bliver det derved. Prisen er seks og en halv".

„Seks og en halv, som De har talt om"

„Saa stop da! Slaa til Nikolai Jeremitsch". Købmanden og Bogholderen gav hinanden et kraftigt Haandslag. „Naa, tillykke med Handelen...". Købmanden rejste sig. „Saa vil jeg da nu gaa hen til den naadige Frue og lade mig melde for at sige hende, at Handelen er afgjort til seks og en halv Rubel".

„Ja, gør kun det, Gawrila Antonitsch".

„Vil De saa behage at tage imod dette?" Købmanden leverede Bogholderen en Pakke Banknoter, bukkede høfligt, purrede sig i Haaret, greb med to Fingre efter sin Hat og gik med knirkende Støvler ud af Stuen.

Nicolai Jeremitsch gik hen til Væggen og gav sig i Færd med, saavidt jeg kunde mærke, at tælle de Penge, Købmanden havde leveret ham. En rødhaaret Person med tykke Bakkenbarder kiggede ind af Døren.

„Naa, hvorledes gik det?" spurgte han, „er alt bragt i Orden?"

„Ja, alt er i Orden".

„Hvor meget?"

Tykkerten gjorde en Bevægelse med Haanden og pegede hen paa mit Værelse.

„Ah, det er sandt", svarede den Rødhaarede og forsvandt.

Den tykke Bogholder gik hen til Bordet, satte sig ned, slog op i sin Protokol, tog en Tavle og gav sig til at regne efter.

Den Jourhavende traadte ind.

„Hvad vil De?"

„Sidor fra Galoplek er her".

„Ah, saa lad ham komme ind. Bi lidt... se først efter, om den fremmede Herre sover endnu, eller om han er vaagen."

Den Jourhavende traadte forsigtigt ind i mit Værelse. Jeg havde lagt Hovedet paa min Jagttaske og lukkede Øjnene.

„Han sover", hviskede den Jourhavende, da han kom tilbage.

Tykkerten brummede noget imellem Tænderne. „Naa, saa lad da Sidor komme ind", sagde han endelig. Jeg rejste mig atter op.

En uhyre stor, sund, rødkindet Bonde i de tredive, med mørkebrunt Haar og et lille kruset Skæg, traadte ind. Han saa til Helgenbilledet, slog Kors for sig, tog sin Hat i begge Hænder og stillede sig op saa lige som en Pind.

„God Dag, Sidor", sagde den Tykke, idet han vedblev at regne.

„God Dag igen, Nicolai Jeremitsch".

„Naa, hvorledes er Vejen?"

„Ganske god, Nicolai Jeremitsch, en Smule snavset."

„Er din Kone rask?"

„Ja, hvad skulde der fejle hende?" Bonden sukkede;

Nicolai Jeremitsch stak Pennen bag Øret og pudsede sin Næse.

„Naa, hvad fører Dig saa herhen?“ blev han ved, idet han stak sit tærnede Lommetørklæde i Lommen.

„Ja, ser De, Nicolai Jeremitsch, man forlanger Tømmerfolk af os“.

„Ja, hvad saa! Har I da ingen?“

„Jovist har vi, for vort Gods ligger jo ved Skoven, det ved enhver; men det er netop den Tid, hvor vi har fuldt op at gøre, Nicolai Jeremitsch“.

„I har Arbejde. Ja, det kender vi nok. Arbejde for fremmede Folk, det holder I nok af, men for Eders egen Frue, der vil I helst være fri“.

„Arbejd og Arbejd er rigtignok ét og det samme, Nicolaj Jeremitsch, men...“

„Naa...?“

„Arbejdslønnen er derimod ikke...“

„Ja, det vil jeg nok tro. I kan jo aldrig faa nok. Gaa Du bare din Vej“.

„Ja, Arbejdet, Nicolai Jeremitsch, er jo rigtignok ikke mere, end at det kunde gøres paa en Uge, men vi bliver dog holdt hen med det i en hel Maaned; enten mangler der paa Materiale, eller ogsaa sender man os maaske endog hen i Haven for at rive Gangene“.

„Ja, det kender jeg nok; I gider ikke bestille andet, end hvad I selv har Lyst til; men den naadige Frue har befalet det, og saa gælder der ingen Snak“.

Sidor tav og stillede sig snart paa den ene Fod, snart paa den anden. Jeremitsch drejede Hovedet tilside og vedblev ivrigt at regne paa Tavlen.

„Vore Bønder..., Nicolai Jeremitsch...“, sagde endelig Sidor stammende, „har bedt mig bringe Dem, bedste Herre... her er det indeni“. Han greb med sin store Haand

71

i Brystlommen og fremtog halvt et sammenlagt, rødkantet Tørkæde.

„Hvad falder Dig ind, Faarehovede! Er Du forrykt, hæ?“ afbrød Tykkerten ham. „Pak Dig, Gaa hjem i min Bolig“, vedblev han, idet han næsten stødte den forbavsede Bonde ud af Døren. „Spørg der efter min Kone... Hun vil give Dig The, og jeg kommer selv bagefter. Naa, vær blot ikke angst og se til, at Du pakker Dig“.

Sidor fjernede sig.

„Hvad er det for en Bjørn, den Karl?“ brummede den første Bogholder efter ham, rystede paa Hovedet og satte sig igen til sin Tavle.

Pludselig lød ude paa Gangen og udenfor Døren Skriget: „Kuprian! Kuprian!“ og straks efter traadte en lille Person med et svindsottigt Ydre, en ualmindelig lang Næse, store ubevægelige Øjne og yderst stolte Miner, ind i Kontoret. Han var iført en gammel afslidt Overkjole af Adelaide- — eller, som man hos os siger Odellaide — Farve, med en Plydses Krave og bitte smaa Knapper. Efter ham trængte adskillige Tjenestefolk sig ind i Stuen, og alle raabte: „Kuprian! Kuprian! — Han er bleven Fyrbøder! Han er bleven Fyrbøder!“

Manden i Overkjolen med den Plydses Krave tog ikke den mindste Notits af dette Spektakel og forandrede ikke en Mine. Med afmaa'te Skridt gik han hen til Ovnen, kastede sin Byrde af Nakken, tog en Tobaksdaase op af Baglommen, spilede Øjnene op og stoppede en god Portion af den revne og askeblandede Stenkløvertobak i Næsen. Ved den larmende Floks Ankomst rynkede Tykkerten Panden og rejste sig fra Stolen; men da han saa, hvad det var, smilte han og befa'ede blot, at de ikke maatte skrige for hønt, thi i Værelset ved Siden af sov der en Jæger.

„Hvad er det for en Jæger?“ spurgte nogle af dem.

„En Godsejer“.

„Ah!“

„Lad dem kun gøre Støj“, sagde Manden med den Plydses Krave; hvad kommer det mig ved, naar de blot ikke fornærmer mig. Jeg er bleven udnævnt til Fyrbøder...“

„Til Fyrbøder! Til Fyrbøder!“ raabte Hoben med en skingrende Latter.

„Den naadige Frue har befalet det“, vedblev han og trak paa Skuldrene. „Men vent I kun, I bliver i det allerhøjeste Svinehyrder; for ser I, jeg har været Skræder, og en god Skræder, og jeg har været i Lære hos de første Mestre i Moskwa, det kan man ikke tage fra mig. Men hvad har I at gøre Eder til af, hæ? I er jo ikke andet end herskabelige Tallerkenslikkere og Døgenigter, slet ikke andet. Om man lod mig gaa, saa vilde jeg dog ikke sulte ihjel. Hvis man gav mig et Fripas for et Aar og lod mig rejse hen, hvor jeg vilde, saa vilde jeg gerne endda betale en god Afgift derfor, som mit Herskab nok kunde være tjent med. Men I? I vilde dø som Fluer, det er der ingen Spørgsmaal om“.

„Det var en grov Løgn“, afbrød ham en koparret Knøs med et stridt Haar, et rødt Halstørklæde og Huller paa Albuerne. „Du har jo engang haft Fripas paa et Aar, men Herskabet fik ikke en Kopek af Dig, og selv fortjente Du ikke saa meget som en Styver. Det var med Nød og næppe, at Du kunde slæbe Dig hjem igen, og siden den Tid har Du jo ikke haft en hel Kjole paa Kroppen“.

„Ja, hvad skal man sige, Constantin Markifitsch“, svarede Kuprian, „naar man har den Ulykke at forelske sig, saa er der intet at gøre. Dersom Du kunde sætte Dig ind i mit Sted. Constantin, saa kunde Du snakke med om den Ting“.

„Og hvem var saa det, han forelskede sig i? Jo, det var en net Fugleskræmsel“.

„Nej, det maa Du ikke sige, Constantin".

„Du vil da ikke bilde mig noget ind? Jeg har jo selv set hende! Saa jeg hende ikke i Fjor i Moskwa med mine egne Øjne?"

„I Fjor saa hun rigtignok noget angreben ud", bemærkede Kuprian.

„Det er ikke værd at tale mere derom", sagde i en fornem og skødesløs Tone en lang, mager, friseret og pomadiseret Fyr med en Mængde Finner i Ansigtet, uden Tvivl en Kammertjener; „lad os hellere bede den gode Kuprian synge en af sine Viser for os".

„Ja, ja," faldt de andre ind, „bravo Alexandra! Det kan man kalde at røre Kuprian ved sin svage Side. Syng, Kuprian, det er et godt Indfald, Alexandra".

„Her er ikke Stedet til at synge", svarede Kuprian i en bestemt Tone. „Her er det herskabelige Kontor."

„Ja, hvad angaar det Dig? Du har maaske ogsaa Lyst til at blive Kontorist?" svarede Constantin med en plump Latter. „Ih, lad gaa".

„Det beror altsammen paa mit naadige Herskab", bemærkede den stakkels Djævel.

„Ser I, hvad hans Næse klør efter, ser I? Jo, han er den rette, ha, ha, ha!"

Alle lo af fuld Hals og nogle begyndte at danse. Højere end alle de andre lo en femtenaarig Knøs, der sandsynligvis var Søn af en af Aristokraterne blandt Tyendet, thi han havde en Vest paa med Messingknapper og et lillafarvet Halstørklæde.

„Men sig mig oprigtigt", begyndte nu Nicolai Jeremitsch i en selvfølgelig og nedladende Tone; „der kommer vel ikke meget ud af alt det Fyrbøderi? Det er vist en kummerlig Haandtering".

„Ja, hvad skal man sige, Nicolai Jeremitsch", svarede

Kuprian; „De er jo nu vor første Bogholder; dermed har det sin Rigtighed, og det lader sig ikke bestride; men De har ogsaa selv været i Unaade og maattet tage tiltakke med en Bondehytte".

„Jeg raader Dig til, at Du ikke forglemmer Dig", afbrød Tykkerten ham opbragt. „Din Æsel! Naar man gør Dig den Ære at spøge med Dig, saa skulde Du være taknemlig, for at man vil indlade sig med saadan en Dumrian".

„Det fo'r kun saadan ud af mig, Nicolai Jeremitsch, og De maa ikke tage mig det ilde op".

„Naa, saa det gjorde det! Ja, tag Du Dig bare i Agt".

Døren aabnede sig og en Kosatschok kom løbende ind.

„Nicolai Jeremitsch, den naadige Frue vil tale med Dem".

„Hvem er hos den naadige Frue?" spurgte han Drengen.

„Axinja Nikiteschna og en Købmand fra Wenjow".

„Jeg skal være der paa Minutten, og I, kære Venner", vedblev han i en advarende Tone, „gaa I hellere herfra med den ny Fyrbøder, thi Tyskeren kan komme, og han klager uden videre til Herskabet".

Tykkerten børstede sit Haar, pustede paa Fingrene, der næsten helt var bedækkede af Kjoleærmerne, knappede Frakken og begav sig paa Vejen til den naadige Frue. Hele Horden fulgte efter ham med Kuprian, og kun min gamle Bekendt, den Jourhavende, blev tibage. Han tog en Pen i Haanden for at skære den, men faldt i Søvn under Arbejdet. Nogle Fluer benyttede sig straks af Lejligheden og belejrede hans Mund; en Myg satte sig paa hans Pande, spærrede regelmæssig sine smaa Ben ud fra hinanden og sænkede langsomt hele sin Braad ned i hans bløde Kød. Den føromtalte Rødtop med Bakkenbarder kiggede atter ind af Døren og traadte derpaa ind i Kontoret.

„Fedjuschka! Fedjuschka!“ raabte han; „Du gør ikke andet end sove“.

„Ja, Wasili Nikolaitsch“.

„Aaha!“ tænkte jeg, „der har vi Hovedkassereren“.

Hovedkassereren begyndte at gaa frem og tilbage i Værelset. Han havde forresten meget tilfæ'les med en Kat og sneg sig snarere frem end han gik. Om hans Skuldre hang der en gammel Kjole med meget smalle Skøder. Den ene Haand stak han ind i Brystet, medens han med den anden hyppigt tog fat i sit høje, snævre Hestehaarshalsbind og gav derved et Ryk med Hovedet. Han gik med Bukkeskindsstøv'er.

„Godsejeren Jaguschkin har i Dag spurgt efter Dem“, sagde den Jourhavende.

„Hm, saa, hvad har han da sagt?“

„Han har sagt, at han i Aften vil køre til Tuturow og der vente paa Dem. Jeg har“, sagde han, „noget at tale om med Wasili Nikalaitsch, men han sagde ikke, hvad det var. Wasili Nikolaitsch“, sagde han, „ved det nok“.

„Hm“, sagde Hovedkassereren og traadte hen til Vinduet.

„Er Nicolai Jeremitsch inde i sit Kontor?“ lød nu en høj Stemme ude i Forstuen, og i det samme traadte et rankt, net klædt, ungt Menneske med et uregelmæssigt, men kækt og udtryksfuldt Ansigt, hvori Forbitrelsen stod afmalet, ind i Stuen. „Er han her ikke?“ spurgte han og saa sig hurtigt om.

„Nicolai Jeremitsch er hos den naadige Frue“, svarede Kassereren. „Er der noget, De ønsker, Panel Andreitsch, saa kan De sige det til mig. Hvad vil De?“

„De vil vide, hvad jeg vil?“ Kassereren nikkede med Hovedet. „Jeg vil smøre ham igennem, den tykmavede

Slyngel, den nederdrægtige Øretuder!... Jeg skal nok vende ham af med hans Øretuderi".

Han kastede sig heftigt paa en Stol.

„Men, hvad siger De, Pawel Andreitsch? Skammer De Dem ikke? De glemmer nok, hvem De taler om, Pawel Andreitsch".

„Hvem jeg taler om! Hvad bryder jeg mig om, at De har gjort ham til første Bogholder? Det maa jeg ogsaa sige, at det er en net Fyr, man har befordret der. Her kan man med Sandhed sige, at man har sat Katten til at passe paa Flæsket."

„Naa, saa Mosjø Reinecke er igen henne at slikke for Fruen. Godt, saa vil jeg hente ham her", raabte Pawel hidsig og slog med Haanden i Bordet... „men der kommer han jo, det fortræffelige Menneske", tilføjede han, idet han saa ud af Vinduet. „Naar man taler om Fanden, saa er han i Nærheden... Vil De ikke behage at træde indenfor..." Han rejste sig op.

Nikaloi Jeremitsch traadte ind i Kontoret. Hans Ansigt straalede af Glæde, men da han fik Øje paa Pawel, fo'r der ligesom en Sky henover det.

„Ih, se, Goddag, Nicolai Jeremitsch", sagde Pawel, idet han gik langsomt henimod ham.

Bogholderen svarede intet. Købmandens Ansigt kom frem i Døren.

„Hvorfor behager det Dem ikke at svare mig?" vedblev Pawel; „dog nej! Det er heller ikke den rette Maade. Ved Skrigen og Skældsord udretter man intet. Nej, sig mig det hellere med det Gode, Nicolai Jeremitsch, hvorfor De forfølger mig, og hvorfor De vil mig tillivs? Naa, saa tal dog, tal".

„Her er ikke Stedet til at indlade sig paa Forklaringer", svarede Bogholderen med en usikker Stemme, „og jeg har

heller ikke Tid dertil. Kun maa jeg tilstaa, at der er en Ting, der undrer mig: hvor kan De falde paa at tro, at jeg forfølger Dem, eller at jeg vil Dem tillivs? De er jo ikke engang ansat paa mit Kontor".

„Ja, det manglede ogsaa bare", svarede Pawel. „Saa De lader altsaa, som om De ikke forstaar mig, Nicolai Jeremitsch".

„Nej, jeg forstaar Dem ikke".

„Saa? Det tror jeg dog nok".

„Nej, det ved Gud, jeg ikke gør".

„Og det sværger han paa. Men har De da ikke den mindste Samvittighed? Hvorfor piner De det stakkels Pigebarn? Hvad forlanger De af hende?"

„Hvem taler De om, Pawel Andreitsch? spurgte Tykkerten med forstilt Forbavselse.

„Det er ret! Nu lader han ogsaa, som han ikke kender noget til hende. Jeg taler om Tatjana. Hvad har hun gjort Dem, og hvorfor vil De hævne Dem paa hende? Skammer De Dem ikke? De, en gammel gift Mand, som har Børn, der er ligesaa store som jeg!... Med mig er det en anden Sag, for jeg vil gifte mig med hende. Jeg handler i Tugt og Ære".

„Hvad kan jeg gøre derfor, Pawel Andreitsch? Det er jo den naadige Frue, der ikke vil tillade Dem at ægte hende. Det er vort naadige Herskabs Vilje — hvad kommer den Sag mig ved?"

„Hvad det kommer Dem ved? De har altsaa ikke sammensvoret Dem med den gamle Heks af Husholderske? De er altsaa ingen Øretuder, vel? Det er ikke Dem, der spinder Rænker og lægger Raad op imod det stakkels forsvarsløse Pigebarn? Det er vel ikke Dem, hun har at takke for, at hun nu maa skure og forrette den groveste Gerning, at man slaar hende, og at hun maa gaa i Sække-

lærred? Skammer De Dem ikke? De, gamle Karl! Førend De ved af det, kan De blive rørt af et Slag, og saa skal De aflægge Regnskab for Gud for, hvad De har gjort".

„Skæld De kun ud, Pawel Andreitsch, skæld De kun dygtigt ud — De har snart udskældt".

Pawel kunde ikke styre sin Forbitrelse.

„Hvad for noget? Vil Du true mig dertil?" skreg han rasende. „Du tror vel, at jeg er bange for Dig? Nej, min Ven, der er Du kommen til den urette. Hvad har jeg at frygte af Dig? Jeg kan finde mit Brød overalt. Med Dig er det rigtignok en anden Sag, thi Du kan ikke leve noget andet Sted end her, hvor Du kan drive dit Øretuderi og bestjæle dit Herskab".

„Nej, hør mig til den Pralhals!" faldt Bogholderen ham i Talen; „en Kirurgus, en Ormedoktor! Saadan en ynkelig Kvaksalver! Naar man hører ham, skulde man tro, at han var en allerhelvedes Karl".

„Ja, en Kirurgus, men uden denne Kirurgus laa De, Højstærede, nu ude paa Kirkegaarden. Hvorfor var jeg ogsaa saadan en Dumrian at kurere ham?" mumlede han mellem Tænderne.

„Naa, saa Du har kureret mig! Nej, Du har netop villet forgive mig; med Aloe har Du villet forgive mig", afbrød Bogholderen ham.

„Ja, fordi paa en saadan Natur som Din virker der ikke andet end Aloe".

„Aloen er forbudt af Medicinal-Autoriteterne", vedblev Nicolai, „jeg skal med det første indgive Klage over Dig... Du har villet skaffe mig ud af Verden, men Vorherre har ikke villet tilade det".

„Hold inde! Hold inde! I, Herrer, og giver Eder tilfreds", sagde Kassereren i en formildende Tone.

„Bliv mig fra Livet", skreg Bogholderen. „Jeg kan

bevise, at Du har villet forgive mig. Ved Du, hvad det har at betyde?"

„Det ved Du jo bedre, at det er Løgn", raabte det unge Menneske, hvis Raseri voksede ved denne Beskyldning; „men hør nu, Nicolai Jeremitsch, jeg beder Dig for sidste Gang om, at Du vil lade os i Ro. Du har bragt mig til det yderste, og det er snart ude med min Taalmodighed! Hvis Du ikke gør det, saa sværger jeg Dig til, at det gaar galt med en af os".

„Du maa ikke tro," skreg Bogholderen, „at Du kan gøre mig bange, din Grønskolling! Din Fader begyndte ligesom Du, men ham fik jeg snart studset Hornene paa, og det skal Du huske Dig".

„Mind mig ikke om min Fader, Nicolai Jeremitsch, mind mig ikke om ham".

„Det er ret. Du vil maaske foreskrive mig Love her?"

„Jeg raader Dig til, at Du ikke minder mig om ham".

„Og jeg raader Dig til at tage Dig i Agt... Om Du nok saa meget tror, at den naadige Frue ikke kan undvære Dig, saa kan Du dog tro, at naar hun skal vælge mellem en af os to, saa bliver det Dig, der trækker det korteste Straa. Her tør ingen komme og stifte Oprør — tag Dig derfor i Agt".

Pawel sitrede af Raseri.

„Og hvad Din Tatjana angaar, saa faar hun ikke andet, end hvad hun fortjener, og jeg skal sørge for, at hun faar mere endnu".

Pawel styrtede frem med opløftede Arme, og i næste Øjeblik styrtede Bogholderen til Jorden.

„I Blokken med ham, i Blokken med ham!" stønnede Nikolai Jeremitsch.

Jeg vil ikke indlade mig paa at beskrive Slutningen af denne Scene. Samme Dag vendte jeg tilbage til mit Hjem,

og en Uge efter erfarede jeg, at Fru von Losniakow havde beholdt Pawel og Nicolai i sin Tjeneste, men at den stakkels Tatjana var bleven forvist til en fjerntliggende Landsby — hende havde hun sandsynligvis ingen Brug for.

Ende.